درعلیه‌ده غلطه‌ده (آرهولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçue
á la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆրք.
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական բդրատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻՑ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ՄՈՍԿՎԱՅ, 14 Յուլիսի 1900

Վաղը հանդիսաւոր կերպով Նիժեգորոդեան տօնավաճառի դրօշակները կը բարձրանան եւ պաշտօնապէս բացուած կը յայտարարուի մէկը ռուսական նշանաւոր տօնավաճառներից, որ լայնատարած Ռուսիայի արդիւնաբերական եւ վաճառականական կեանքում այնպիսի մի նշանաւոր դեր է կատարում։

Ամիս ու կէսի չափ տեւող այդ տօնավաճառում կատարվում են առեւտրական շատ ընդարձակ գործեր։ Երկրի հեռաւոր ծայրերից ստացվում են միլիոնաւոր փթերով ապրանք եւ նոյնպիսի մի մեծ քանակութեամբ ուրիշ ապրանքներ այդտեղից այն կողմերն են ուղարկվում։ Նիժնայում որոշվում է առեւտրական տների վստահութեան չափը. մուրհակները մեծ գործարաններում տրվում են մեծ մասամբ մինչեւ տօնավաճառը, եւ այդ օրերում է կատարվում նրանց վճարումը որի որքան ճշդօրէն կատարուելից է կախուած յետագայ կրեդիտի չափը։

Հեռու երկրներից, օր. Սիբիրիայից, Անդրկասպեան երկրից եւ Կովկասից ստացվում են մեծ մասամբ հում բերքեր բամբակ, մորթեղէն, բուրդ, մրգեղէն. իսկ արտահանվում է գլխաւորապէս ճոթեղէն եւ մանուֆակտուրային ապրանք։ Այս տարի տօնավաճառը բացվում է շատ աննպաստ պայմանների մէջ. Ռուսաստանը եւ մասնաւորապէս Նիժնան թէյի եւ ուրիշ ապրանքների շատ ընդարձակ առեւտուր ունին Չինաստանի հետ, որի այդ անսպասելի շարժումը ամենամեծ հարուածը կը տայ գործերի կանոնաւոր ընթացքին։

Սիբիրիայից ամէն տարի ստացող եւ այնտեղ ուղարկւող ապրանքների վրայ անկարելի է այլ եւս յոյս դնել եւ դա անփոխարինելի վնասներ կը հասցնի մանաւանդ այն առեւտրականներին եւ գործարաններին, որոնք անմիջական կապեր ունին Չինաստանի հետ։ Հարցը նրանումն է որ այդպիսի մի շարժման ոչ ոք չէր սպասում. Նրա բռնկումը յանկարծակիի բերեց այդ առեւտրականներին, որոնք հնար չունէին ոչ մի նախազգուշական միջոցներ ձեռք առնելու եւ չէին առել։

Սիբիրական երկաթուղին այժմ գրեթէ բացառապէս ծառայում է սպառազինական նպատակների։ Հրատարակուեց բարձրագոյն Ուկազ, որով արգելվում է մինչեւ նոր կարգադրութիւն գաղթականների փոխադրութիւնը Սիբիրական երկաթուղով. մասնաւոր ապրանքներ փոխադրութեան համար կ'ընդունվեն առանց պատասխանատուութեան ժամանակին հասցնելու համար. եւ նրանք կ'ուղարկվեն երբ հնար կը լինի։

Ծայրագոյն Արեւելքի վերջին դէպքերը որին որ եւ է երեք ամիս առաջ Ռուսիայում ոչ ոք չէր սպասում, ոտքի կանգնեցրեց ամբողջ ադմինիստրաձիան եւ ինչպէս երեւում է, կառավարութիւնը որոշել է գործել ամենայն եռանդով։ Անընդհատ զօրքեր են որ փոխադրվում են թէ Սիբիրիայի եւ թէ Օտեսայի վրայով։ Բոլոր երկաթուղիները շարժման մէջ են, եւ զինուորական գնացքները հետեւում են մէկը միւսին։

Այդ բոլորը չէր կարող ահագին վնասներ չպատճառել Նիժնայի տօնավաճառին. եւ վաղուան հանդիսաւոր կերպով բացւող Եարմարկան, այս տարի հաւանական է որ կը գոցուի մեծ վնասներով։

Տօնավաճառի տեղը, մի ընդարձակ տարածութիւն է Վոլգայի ափին, քարաշէն գեղեցիկ շէնքերով, ելեքտրական լուսաւորութեամբ, եւ ելեքտրական երկաթուղով։ Նա գտնվում է Նիժնայ քաղաքի ստորոտում։ (Իսկական Նիժնան շինուած է բարձրաւանդակի վրայ. բաւականին սիրուն քաղաք է եւ յարաբերութիւն ունի տօնավաճառի հետ էլվատորով եւ Վոլգայի վրայ ընկած մի փառաւոր կամուրջով։) Մարտին երբ բարձրանում է Վոլգան, տօնավաճառի շինութիւնների 2—3 մասը մնում է ջրի տակ։ Ապրիլին սկսում են նրանց նորոգել, (երբ ջրերը քաշվում են) մինչեւ յունիս ամիսը, երբ սկսում է կեանքը տօնավաճառում. այնուհետեւ կամաց կամաց տօնավաճառը կենդանանում է. եւ օգոստոս կէսին այնպիսի մի ժխոր է տիրում այդտեղում որ անկարելի է նկարագրել։ Սեպտեմբերի սկզբից արդէն դադարվում է Եարմարկան եւ այդ ամսի 20ին տօնավաճառը փակվում է. տները կողպվում են եւ ամէն մի շարժում դադարում է այդտեղ մինչեւ միւս տարուայ յունիս ամիսը։

* * *

Վերջին փոստով ստացուած տեղական մի թերթի մէջ հետեւեալ հետաքրքրական տեղեկութիւնն եմ գտնում.—

Ռուսաց Ժիզն ամսագրի նոր ստացուած յունիսեան տետրում մեծ հետաքրքրութեամբ կարդացվում է Եւգենիոյ Չիրիկովի տպաւորող պատմուածքը, Անուանակոչութիւն, որ Տոլստոյի Յարութիւն վէպի նման, կարող է իբրեւ լաւ գեղարուեստական լուսաբանութիւն ծառայել «աբոլիցիոնիստների» հայեացներին։

Քաղաքակիրթ կեանքի ներկայ պայմաններում կարելի է գրեթէ անվիճելի ճշմարտութիւն համարել այն կարծիքը—ասում է Տ. Յ. իր մի յօդուածում—թէ ամէն մի սիրուն եւ անտէր աղջկայ վիճակուած է վերջ ի վերջոյ ընկնել անառակատուն, շնորհիւ տղամարդկանց։

Այդպիսի մի աղջիկներ եւ Չիրիկովի պատմածքի հերոսուհին, Օլգան, որ Կլարա կեղծ անունն է կրում անառակատանը։ Այսօր նրա անուանակոչութեան տօնն է։ Այսօր նա պահանջ է զգացել դուրս պրծնել անառակատան պիղծ մթնոլորտից, գնալ եկեղեցի, այցելել այն վայրերը, ուր անցել է իր մանկութիւնը, եւ գոնէ մի օր պատկանել ինքն իրան։

«Կորած կին է» նա, բայց նրա հոգու մէջ, այնտեղ, խորքում, կենդանի են մնացել բոլոր մարդկային զգացումները —այն զգացումները, որ մի շարք տղամարդիկ, «հետեւելով մի չար օրինաց աշխարհի», ամէն կերպ աշխատում էին ոտնակոխ անել նրա մէջ։

Անցեալի յիշողութիւնները պաշարում են նրան։ Վառ գոյներով նկարագրում է հեղինակը նրա անկման պատմութիւնը։

Պատահմամբ նա հանդիպում է այն մարդուն, որ բռնաբարել էր իրան տասն եւ հինգ տարեկան ժամանակ։—«Տարօրինակ բան է, բայց Կլարայի սրտում չզարթնեց նոյն իսկ մի նմոյշ թշնամութեան դէպի այդ մարդը... Ասենք — ինչո՞ւ պէտք է Կլարան առանձնապէս ատեր այդ մարդուն։ Միթէ միւս, բոլոր տղամարդիկ էլ որոնք տեսնում էին որ նա մաքուր եւ միամիտ աղջիկ է, չէ՞ին աշխատում նոյն բանն անել նրա հետ։ Միթէ նրանց բոլորին էլ հարկաւո՞ր էր մի ուրիշ բան նրա մէջ, քան այն, որ խլեց նրանից Պավլին Եգորիչը։ Ոմանք աւելի հնարագէտ էին եւ համարձակ, միւսները աւելի երկչոտ, իսկ իրօք միթէ ամէն մէկն այդ տղամարդկանցից ծեր ու ջահել, որոնք ագահաբար նայում էին նրա թարմ, ճկուն մարմնին, լպիրշ եւ երկիմաստ խօսքեր էին ասում, —միթէ նրանցից ամէն մէկը չէ՞ր ուզում անել նոյնպիսի կեղտոտութիւն...»

Ամբողջ պատմուածքը թափանցված է վերին աստիճանի մելամաղձիկ եւ միեւնոյն ժամանակ խորապէս մարդկային զգացմունքով։ Չէ կարող գտնվել այնքան անսիրտ ընթերցող, որ կարդայ Պ. Չիրիկովի գրուածքը եւ չխոստովանի, որ այսպէս կոչված, «կորած արարածները», «ընկած կանայք», ոչ այլ ինչ են, եթէ զոհեր տղամարդկանց վաւաշոտ ցանկութիւնների, զոհեր, որոնք աւելի կարեկցութեան են արժանի քան արհամարհանքի։

Արհամարհել եւ ատել պէտք է ոչ թէ զոհերին, այլ զոհողներին, եւ, եթէ կամենում էք, ոչ այնքան զոհողներին, որքան այն պայմանները, որոնք ծնեցնում, թոյլ են տալիս եւ այդպիսի երեւոյթներ։

ԱՒԷԼ ԱՊՐԷՍԵԱՆՑ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՊԱՐԵՐԸ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻՆ ՆԵՐՍ

Այս կարեւոր խնդրին վրայ փափաքելի էր որ ձեռնհասներ եւ մանաւանդ նախաձեռնակ եղողներ իրենց կարծիքը յայտնէին, քանի որ գլխաւոր պատասխանատուութիւն մը ունին այս գործին մէջ։ Ինչպէս ուրիշ առթիւ ալ ըսած ենք, մեր մէջ ընդհանրապէս մանկապարտէզի դրութիւնը շատ սխալ կերպով ըմբռնուած է եւ հեղինակին բուն նպատակէն բաւական շեղած ենք։ Ո՛ր գերմարդկային գանգին ծնունդն է տալ 6-7 տարեկան մանկան տղոց ֆրանսերէն երգեր եւ ներկայացումներ։ Անհեթեթ, ծիծաղելի չէ՞ք գտներ նաեւ այն քմծին ուղղութիւնը որ կը տրուի կարգ մը մանկապարտէզներու կամ «վասն ծովացեալ մեղաց իմոց» այն էֆֆէք երաժշտութիւնը, որ կ'ուսուցուի, չենք գիտեր ինչ թաքուն նպատակաւ, կարգ մը փոքրիկներու։ Մանր նախատինք մը չէ՞ այս թէ՛ հեղինակին եւ թէ իր դրութեան։ Ո՛վ կ'ուզենք խաբել։

Այս տարիքի տղոց համար Ֆրէօպէլ՝ բնութենէն ընդօրինակելով, ա՛յնքան շարժական խաղեր իմաստուն կերպով հնարած է որ ո՛չ լուսքրապոյանիւթեան պէտք տեսած է, ոչ ալ օտար լեզուներով անիմաստ եւ ըթացուցիչ մենախօսութիւններու կամ ներկայացումներու։ (*)

Ցաւելով կ'անդրադառնանք այս դառն ճշմարտութեան վրայ, բայց որո՞ւն է յանցանքը. անո՞ր որ առաջին ներկայացողին առանց վարանելու վկայագիրներ կուտայ, այնպիսիներու՝ որոնց ամենամեծ մասը չենք հնորհք ստորագրութիւն մը դնել չեն գիտեր՝ տակաւին, կամ թէ անո՞ր որ, քանի մը անգամ ունկնդրելէ վերջ յաջողած է, սանկ մը, գլխաւոր գոյներուն անունը սորվիլ, կաւարները եւ գաւազանիկները իրարու քով բերելով ձեւեր շինել, այն ալ սահմանափակ կերպով։

Որո՞ւնն է յանցանքը։

Ըստ մեզ՝ յանցանքը առաջինինն կը գտնենք, վասն զի, խիստ քննութենէ մը վերջ պէտք է այն ատեն վկայական տրուի միայն, երբ որոշ եւ պահանջուած ծրագրի մը համաձայն, կանոնաւոր կարենայ լիովին ծանօթացած ըլլալ պահանջուած ամէն ճիւղերուն։

Ասոնք պէտք եղածին պէս սորվա՞ծ են մեր մանկապարտիզպանուհիները։ Քանի՞ հոգի կրնաք գտնել որ լրագիրներու մէջ երեւցած կրթական յօդուածներուն հետաքրքրուին եւ պէտք եղածը գործադրեն։ Եւ կը կարծէ՞ք որ միայն պարերուն գոյութիւնը անվայել ըլլայ մանկապարտէզներուն մէջ։ Ո՛չ երբեք. պարերուն չափ եւ պարերէն ալ աւելի թերութիւններ կան տակաւին, թերութիւններ որոնց անմասն չեն խնամակալութիւնները եւ մանաւանդ տեսչութիւնները։ Տեղ մը նիւթերուն կատարեալ, հաւաքական եւ է՛ն էական պէտքերն են որ կը պակսին, ուրիշ տեղ մը բարի կամեցողութիւնը, խիղճն ու եռանդն է որ կը պակսին, ուրիշ տեղ մըն ալ նիւթականն է որ աւելի ի նկատ առնուած է սխալ ըմբռնումով մը (*)։

Ցուցուցէք ինծի երկու մանկապարտէզներ որոնք ունենան միանգամայն ամբողջովին իրենց պէտք եղած նիւթերը եւ ամէնէն անհրաժեշտ միջոցները, մշակութեան համար պարտէզ մը, լաւ դաշնակ մը եւ յարմար դաշնակահար մը ու Ֆրէօպէլի ամբողջ նուէրներուն ընդհանուր հաւաքածոն իւրաքանչիւր տղու բաւելու չափ։ Անպատճառ կամ մէկը պակաս է կա՛մ միւսը եւ կամ քանի մը հատը միասին, եթէ ոչ ամբողջը։

Գալով սալօնի պարերուն, ինչպէս քատրիլ, բոլքա, վալս, եւ այլն. պարզապէս անտեղի են իբրեւ մանկապարտէզի խաղ եւ պարսաւ մը կրթութեան գործին։

Ֆրէօպէլի դրութիւնը ունի իր մէջ ճոխութիւն մը շարժական խաղերու, որոնք լիովին կրնան գոհացնել տղուն մատղաշ հետաքրքրութիւնը իրենց հրահանգիչ պէսպիսութեամբ եւ անհամեմատ օգտակարութեամբ, որով տղան իր գոյութեան կանխագոյն շրջաններուն մէջ իսկ կ'ընտելանայ կեանքի օգտակար եւ փափաքելի զանազան տեսարաններուն եւ ապագային կարող կ'ըլլայ անոնց օգուտը քաղել։

Իրաւ է թէ պարերը շնչառութեան եւ գնդերներու սքանչելի մարզանք են, բայց մանկապարտէզի երբեք չեն պատշաճիր, թէեւ զարգացեալ ազգեր պար կը սորվեցնեն այս տարիքի տղոց երբեմն, բայց դարձեալ ոչ թէ մանկապարտէզներու մէջ եւ թէ անոնք մերինէն տարբեր միջավայրի մէջ կը գտնուին, կը մեծնան եւ մանաւանդ թէ իրենց ընկերային դիրքն ալ այնպէս կը պահանջէ։

Այս մասին, իբրեւ զօրաւոր փաստ, յառաջ կը բերեմ հետեւեալ նամակը, զոր ստորագրողը Ֆրէօպէլի կրթական գործին մէջ անհերքելի հեղինակութիւն մըն է այսօր, տիեզերական հաւանութեամբ ինչպէս արդէն ծանօթ է Արեւելքի կրթական բաժնի ընթերցողներուն։

ՊԷՐԼԻՆ, 25 յունուար 1900

Պ. Լ. Գ.

Ի պատասխանի Յունուար 22 թուակիր Ձեր հարցման, կը փութամ յայտարարել թէ ես Գերմանիոյ մէջ բնաւ մանկապարտէզ մը չեմ տեսած ուր ուսուցուին սալօնի պարեր, ինչպէս են բոլքա, վալս, քատրիլ եւ այլն։ Այս կարգի բան մըն ալ երբեք չեմ լսած Աւստրիայէն, Անգլիայէն եւ Միացեալ-Նահանգներէն։ Նաեւ ո եւ է լրագիր կամ գիրք չեմ ճանչնար Ֆրէօպէլեան գրականութեան վերաբերեալ ուր այս տեսակ խաղեր յանձնարարուած ըլլան մանկապարտէզի համար։ Արդէն մանկապարտիզպանուհիներու յատուկ սեմինարներու մէջ ալ բնաւ չեն ուսուցուիր այսպիսի պարեր։

Ֆրէօպէլի շարժական խաղերը, ըստ իս, մանուկներուն միակ ճշմարիտ մարմնամարզներն են որոնց կրնան կցուիլ մարմնամարզի մէջ գործածուած ազատ շարժումները։ Բայց պզտիկ մանչերու եւ աղջիկներու համար սալօնի պարերը ոչ-մանկական են եւ տղոց իբրեւ զբօսանք չեն կրնար գործածուիլ։ Ասով տղաք ըթամիտ եւ դանդաղ կ'ըլլան իրենց խօսուածքին եւ շարժուածքին մէջ։ Վերջապէս մէկ խօսքով Մանկապարտէզին չի վերաբերիր ասիկա եւ երբեք հաշտ աչքով չպիտի նայիլ այն Մանկապարտէզին վրայ ուր կը խաղան բոլքա, եայլն։

Յօժարամիտ կ'արտօնեմ ձեզ սոյն յայտարարութիւնը ամէն տեղ ընել եւ ամէնուն ծանօթացնել։

Յառաջիկայ Հոկտեմբեր 5—8 Գերման Ֆրէօպէլեան Միութեանց ընդհանուր գումարում մը ունինք ի Տրէզտ։ Շատ ուրախալի պիտի ըլլայ տեսնել հոն՝ նաեւ ձեր շրջանակներէն Ֆրէօպէլի բարեկամները։

Մանկապարտէզ թերթիս մէջ այդ մասին անշուշտ կը կարդաք ամէն տեղեկութիւններ։

Բարեկամական ողջոյններով մնամ, եւն.

Է. ԲԱՐԷՆՇԱՅՄ

Վարդ. ի փիլիսոփ.—Կայսերակ. բրօֆ. Վերին ուսուցիչ կիմնազի. Նախագահ Պէրլինի Ֆրէօպէլեան Միութեան եւ Գերման Ֆրէօպէլեան ընկերակցութեան։

Սոյն նամակին հետեւցնելով պէտք է ուրեմն որ այլ եւս մեր Մանկապարտէզներուն մէջ այս տեսակ պարերուն հետքն իսկ չգտնուի. ոչ ալ ամբողջ տարին սորվեցնելով՝ միայն հանդէսներու առթիւ յապաւելու զանոնք։ Պատասխանատուութեան մեծ բաժի՛ն մը սահմանած պիտի ըլլայ այն՝ որ կը մեղանչէ այս յայտարարութեան դէմ։

Ուրախ ենք լսելով որ մէկ քանի մանկապարտէզներ արդէն շատոնց դադրեցուցած են այս պարերը։ Լ. Գ.

(*) Տես Սուրհանդակի 5/18 յուլիսի թիւին մէջ, Պրուսայի ամերիկեան մանկապարտէզի հանդէսին նկարագրութիւնը։

(*) Ազգ. վարժարանի մը մէջ թէ՛ ծաղկոց եւ թէ մանկապարտէզ ինչ կը նշանակէ։ Աղքատ ծնողներու տղաքը ինչո՞ւ զրկուին մանկապարտէզէն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Չինու դէպքեր

Չինու դէպքերուն վրայ Թայմզ չորեքշաբթի օրուան իր թիւին մէջ հետեւեալ հեռագիրները հրատարակած է։

Հօնկ-Քօնկ, 28 օգոստոս.—Հոս մանրամասն տեղեկագիրներ առնուեցան հիւսիսային կողմը Սեւ-Դրօշակներու շարունական յարձակումներուն եւ միսիոնարական հաստատութիւններուն քանդմանը վրայ։ Խիս յածանաւը անցեալ գիշեր յանկարծակի Ամոյ ուղեւորեցաւ, ուր Ճափոնները զինուոր ցամաք հանեցին։ Քանթոնի մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ. հիմակուան փոխարքան գովելի ջանքեր կ'ընէ զսպելու համար այդ կողմերը տիրող ապստամբութիւնը։

Շանկայ.—Ճափոնական զինուորներուն Ամոյ ցամաք ելլելը բաւական յուզում պատճառեց Չինացիներուն։ Հիւպատոսական շրջանակներուն մէջ ծանրակշիռ կը նկատեն այդ պարագան։ Ֆուքիէն փոխարքան խնդրեր է անգլիական հիւպատոսէն որ միջամտէ։

ՊԷՔԻՆԷՆ օգոստոս 15 թուական հեռագիր մը շատ տխուր գոյներով կը նկարագրէ Պէքինի կացութիւնը։ Դեսպանատուններու համբան անճանաչելի է։ Ֆրանսական դեսպանատունը որ քաղաքին ամէնէն գեղեցիկ շէնքն էր, աւերակ դարձած է. պատի փլատակներ միայն կան։ Դեսպանատան շրջապատը օդը հանուած է։ Շատ մը տուներ այրուած են. փողոցները ծածկուած են ամէն տեսակ փլատակներով. Եւրոպական այն տուները որոնք հրդեհէն ազատած էին, վար առնուած են։

Ուաշինկթըն.—Արտաքին գործոց պաշտօնարանը կը ծանուցանէ թէ Չէֆի զօրավարը արտօնուեր է միւս տէրութեանց գործակցիլ՝ Թիէն-Ցինէն Պէքին տանող երկաթուղիի գծին նորոգութեանը։ Զօրավարը կը հեռագրէ թէ նորոգութիւնը մեծ փութով առաջ կը տարուի։

—Բոլոր տէրութիւնները պատասխանեցին Մ. Նահանգաց օգոստոս 24 թուական ծանուցագրին՝ այն միջոցներուն համար որոնք ձեռք պիտի առնուին Չինու ապագային համար։ Տէրութեանց ամէնուն պատասխանն ալ այն է թէ մինչեւ հիմա հետեւուած դրութիւնը փոխելու թէեւ ո եւ է պատճառ չկայ, սակայն տէրութիւնները ի վիճակի չեն սահմանելու իրենց հետեւելիք ընթացքը Չինու նկատմամբ, մինչեւ որ մանրամասն տեղեկագիրներ ստանան իրենց դեսպաններէն ու զօրավարներէն։ Մ. Նահանգաց դահլիճը այսօր գումարուեցաւ Չէֆի զօրավարին վերջին հեռագրին տեղեկանալու։ Չէֆի զօրավարը այդ հեռագրով կը ծանուցանէ թէ օգոստոս 19էն ի վեր ո եւ է զեկոյց չէ ստացած պատերազմական նախարարութենէն։ Զօրավարը կարծիք կը յայտնէ թէ Անգլիա զինուորական կայան մը պէտք է հաստատէ Բէյ-Թանկի մէջ՝ վասնզի թէ՛ երկաթուղիի գծին նորոգութիւնը եւ թէ ձմեռը միջազգային զինուորներուն պարէնաւորումը պիտի դիւրանայ։

Վիէննա.—Մարիա-Թէրէզա աւստրիական մարտանաւին հրամանատարը կը հեռագրէ թէ ռուսական ու ճափոնական զինուորները Պէքինէն ճամբայ ելած են դէպի հիւսիս։

Պետերսպուրկ.—Ռուսիոյ պատերազմական նախարարութիւնը հրամայեց կազմել ութ հրետանիներ որոնք Մանչուրիոյ մէջ գործօն բանակին պիտի ղրկուին։

Ուաշինկթըն.—Արտաքին գործոց պաշտօնարանը ծանոյց թէ հաստատուած չէ Բուրիժոլ ֆրանսացի ծովակալին այն հեռագիրը թէ Լի-Հունկ-Չանկ հսկողութեան տակ գտնուած ըլլայ։ Հոս կը կարծուի թէ այդ մասին առաջարկութիւն մը միայն եղած է ծովակալներուն եւ ոչ թէ նոյն նպատակով որոշում մը տրուած։ Օգոստոս 19էն ի վեր Լի-Հունկ-Չանկէ ո եւ է լուր առնուած չէ եւ կը կարծուի թէ տակաւին Շանկայի բնիկներուն թաղը կը գտնուի։

Հռոմ.—Յունիս 12էն օգոստոս 15, Չինու մէջ Իտալացիներուն կորուստն է 19 մեռեալ որոնց 13ը Պէքինի մէջ, 5ը՝ Լանկ-Թանկ եւ 1ը՝ Թիէն-Ցին։ Վիրաւորներու թիւն է 11, որոնց 7ը Պէքինի մէջ։ Հինգ հարիւր նաւազներէ բաղկացած իտալական վաշտ մը՝ Մանուսարտի հազարապետին հրամանատարութեամբ՝ Պէքին հասաւ Իտալիոյ դեսպանատան տրամադրութեանը տակ դրուելու համար։ Վիրաւորները եւ իտալական դեսպանին ընտանիքը եւ միւս իտալացիները Թիէն-Ցին պիտի տարուին զինուորներու ուղեկցու-

—)(1)(—

ՅՈՆԻԱԿԱՆ

ՀԱՅ-ԳԱՂՈՒԹԻ ՆԱՀԱՊԵՏՆԵՐԷՆ

Իմ հանգուցեալ հայրս՝ բնիկ Վանեցի Բալապըյըղ-Յակոբ (*), հաւատարիմ պաշտօնատարներէն էր Թահիր-Փաշազադէ Հիւսէյին պէյին, որ իր երիտասարդական հասակին մէջ՝ նախ Զմիւռնիոյ մօտակայ արուարձաններէն՝ Պանովա գիւղաւանին Միւսէլիմը կամ Աղան էր։ Յետոյ՝ 1835—1837 ին առեններ մինչ Այտըն էր կուսակալանիստ քաղաքը—Զմիւռնիոյ կառավարիչ կամ Միւսէլլիմ կարգուած էր Նորին Վսեմութիւնը։ Հայրս Զմիւռնիոյ մէջ իր հետն ըլլալով, դիւրութիւններ ունեցած էր տեղական կեանքին ու ծանօթ դէմքերու մասին տեղեկութիւններ քաղելու, մթերելու, մանաւանդ թէ՝ շատ օգտուած էր՝ Յոնիական մեծերիմները եղող Թաթարեան Գրիգոր Աղայէն, որ յիշեալ կալուածատէր եւ մեծահարուստ Հիւսէյին պէյին սեղանաւորն էր. եւ Ակնեցի Համբ-Միրիճան աղայէն, որուն արժանիքը կամ խաբրը արդէն գնահատուած ըլլալով, շատերուն բարեացակամ գտնուած է։

Յայտնի է թէ, առաջեան ունեցած այս հայրենական ժառանգ միացած յոնիական կցկտուր տեղեկութիւններս՝ տոհմային կեանքի ուսումնասիրութեան համար բաւական նիւթ եւ գրական դրամագլուխ չհամարելով ինծի, ես ինքս ալ տասն անգամէն աւելի անձամբ գացած այցելած եմ, այդ ծովեզերեայ փառաւոր քաղաքը, եւ ամէն անգամուն ալ թէեւ քիչ միացած հո՛ն, բայց անյագ մեղուներու նման ու թռչնոյ սաւառմամբ՝ քիչ շատ պաշարներ հաւաքած եմ յուշատետրիս մէջ, տեղական Հայ գաղութի անցելոյն եւ ներկայի մասին, ինչպէս նաեւ ժամանակակից նշանաւոր տոհմային անհատաւորութեանց նկատմամբ, ամփոփ ու լիակատար ուսումնասիրութիւն մը՝ ապագային մէջ պատրաստելու համար։

* * *

Յոնիական ափանց վրայ հայ գաղթականութեան նահապետներուն մէջ ոչ նուազ կարեւոր տեղ մը գրաւած են Ապրօյեանք (¹), Նուպարեան որ — Տ. Մխիթարի ցեղին շարունակութիւնն է — Եուսուֆեանք, Ճէվահիրճեանք՝ որոնց ժառանգն էր նորոգ հանգուցեալ Վսեմ. Սահակ Ապրօ էֆէնտին—, Էքիզեանք, Շահումեան որ Վենետիկէն եկած հին ընտանիք մըն է—, Մելիքսելումեանք, Ալիքսան Չելէպի (²), Տամկաճեան (³), եւ Պապօեանք։

Մենք արդէն գրած եւ հրատարակած ենք Ապրօյեան գերդաստանի մասին։ Այս անգամ առաջադրած ենք կենսագրել Պապօյեանց գերդաստանի ծանօթ նախանդամները որոնց ծագումը՝ հին ազնուական ցեղի մը կը վերաբերի, որ գաղթած է շուրջ երկու դար առաջ Վրաստանի քաղաքամայրը եղող Տփխիսէն, ինչպէս կ'երեւայ Մելիքսէլիմեաններու յիշատակը եղող Այտընի Աւետարանէն, Հայրապետական եւ Պատրիարքական առձեռն կոնդակներէ, վաւերական պատմական աղբիւրներէ ու մանաւանդ Զմիւռնիոյ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ յարակից պարտէզին մէջ գտնուած գերեզմանաքարերու արձանագրութիւններէն (⁴)։ Պապօյեան նահապետական գերդաստանին հետ խնամութեամբ առնչակից ըլլալով՝ այդ թանկագին հնութեան տէրը եղող Մելիք-Սելիմով գերդաստանը, պէտք է հո՛ս քիչ մը ծանօթութիւն տանք այդ ընտանիքին վերաբերող քանի մը անձնաւորութեանց նկատմամբ։

Բնիկ Շիրակայ նահանգէն էր Խաչատուր Մելիքսելիմով, թէեւ ինքը գաղթած էր Զմիւռն, եւ իր նախահայրերէն ժառանգած ըլլալով յիշեալ թանկագին ձեռագիր Աւետարանը, հետը բերած էր Իզմիր, ուր ունեցած է երեք զաւակներ. ոսկերիչ Մահտեսի Յովհաննէս, Կարապետ եւ Մարիամ, որ Ստեփան աղա Պապօյեանի մայրն է։

ԱԲՐԱՀԱՄ ԱՅՎԱԶԵԱՆ

(Շարունակելի)

(*) Բնավայրին մէջ մեր նախնեաց հայրանունական մակդիրը՝ գազ (մետաքս)—գործողենէ կ'ըսուի։ Հայրս, խտացեալ ոլներուն պատճառաւ, «բալապըյըղ» անուանուած է Զմիւռնիոյ մէջ։ Կը պատմեն թէ՝ 1835 ին միջոցները, Բարիզի պատկերազարդ Իլլիւստրասիօն լրագրոյն մէջ՝ Զմիւռնիոյ թղթակցին ղրկած եւ տպած Արեւելեան տարազով դէմքերէն մին հօրս պատկերը կը ներկայացնէ, ինչպէս միւսները՝ անբաժանելի պաշտօնակիցներէն՝ Ալպանիացի Ալի աղային եւ Միւսէլլիմ պէյի Թուրք Քեհեային պատկերները։

(¹) Եգիպտոսի մէջ պաշտօնավարող պետական ծանօթ հայազգիներէն՝ Վսեմ. Տիգրան փաշա Ապրօ՝ սոյն ազնուական գերդաստանի փայլուն շառաւիղներէն է։

(²) Ազնուատոհմիկ հին ցեղ մը, որուն ուղղակի ժառանգները՝ նիւթական աննախանձելի կացութեան մէջ են այժմ, կ'ըսուի։

(³) Սոյն գերդաստանի անդամներէն՝ չորս եղբայրներ, չորսն ալ թէեւ եազմայի եւ ծաղկենկար վարշամակներու գործերով ընկերովի կը զբաղէին եղեր ի Զմիւռնին, ԺԸ. դարու վերջին քառորդին մէջ, սակայն չորսն ալ ուրոյն ուրոյն մականուններ ընդուներ են իրենց. զորօրինակ, ասոնց մէկ եղբայրը՝ Տամկաճեան ըսուեր է։ Միւսը՝ Ոսկանեան (մեծանուն հրապարակագիր Պ. Ստեփան Ոսկանեանի հայրը)։ Երրորդը՝ Ճէմարտախօսեան։ Իսկ չորրորդը՝ այս պահուս չեմ յիշեր թէ ինչ կոչուեր է։ Սոյն հարազատներէն մէկը՝ մայրաքաղաքս գալով 1790ին, ժամանակակից Օսմ. Կայսեր Վեհ. Սուլթան Սէլիմի խնդիր կը մատուցանէ եւ կը յաջողի առանձնաշնորհութեան հրովարտակ ստանալ՝ Զմիւռնիոյ մէջ տպածոյի գործատուն մը (պասմահանէ) հաստատելու՝ յատուկ վագըֆնամէով մը։

(⁴) Սոյն եկեղեցւոյ պարտէզին մէջ եղող հին դամբանաքարերը՝ նախկին գերեզմանոցէն փոխադրուած են, եւ անոնց մէջ տեսած եմ 1567, 1636, եւ 1756 թուականները կրող գերեզմանաքարեր։

Թեամբ։ Գանտոնի ծովակալը վաղը պիտի ստանձնէ Մայրաքաղաքին Արեւելքի իտալական ցամաքային ու նաւային զինուորներուն ընդհանուր հրամանատարութիւնը։

Ռոսիօկքօ.—Չէֆի զօրավարը առաջարկեց Բէքինի գերմանական դեսպանին այրիին, գալ քանի մը օրէն ծովեզերք փոխադրել և անկէ Նակասաքի։

Պէռլին.—Գերման լրագիրներուն մեծ մասը կը քննադատէ երէկ հրատարակուած կէս-պաշտօնական զեկոյց մը և կը պնդէ որ ժամանակէն առաջ գումարուի Խորհրդարանը։ Նացիոնալ Զայթունկ կը յայտարարէ թէ Չինու խնդիրը, հոկտեմբերէն սկսեալ, հարիւր միլիոն մարք պիտի արժէ Գերմանիոյ։ «Այդ գումարը, կ'ըսէ նոյն թերթը, անչուշտ չափազանցուած է, բայց տիրող օրէնքներուն համաձայն, հարկ է որ մօտաւոր ապագայի մէջ Խորհրդարանէն վարկ մը ուզուի այդ ծախքին համար.» Պէռլինէր Թակէպլաթ ալ դրական ապահովութիւն կ'ուզէ որ ասկէ վերջը նախապէս Խորհրդարանին հաւանութիւնը չառնուած զինուոր մը իսկ չղրկուի Չին։ Քէօլնիշէ Զայթունկ կարծիք կը յայտնէ թէ կառավարութիւնը խոհեմութեան գործ մը ըրած պիտի ըլլայ, եթէ նկատողութեան առնէ Խորհրդարանին գումարման համար եղած պահանջումները։

Ռուս կառավարութիւնը ծանոյց Մ. Նահանգներուն թէ քանի որ Բէքինի դեսպանատուները ազատուած են, կ'առաջարկէ ետ կանչել դեսպանները և ետ քաշել միջազգային զինուորները Բէքինէն մինչեւ որ իրական վարչութիւն մը հաստատուի Չինու մայրաքաղաքին մէջ։ Մ. Նահանգները հաւանութիւն յայտներ են՝ առաջարկելով որ Տէրութեանց հրամանատարները Բէքինի մէջ խորհրդակցութիւն մը կատարեն՝ միջազգային զինուորներուն Բէքինէ մեկնելու պարագաներուն վրայ համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար։ Ֆրանսա ալ հաւաներ է այդ առաջարկութեան։

Հօնկ-Քօնկէն կը հեռագրեն Թիւթէյի թէ Քանթոնի նոր փոխարքան դադրեցուցեր է բոլոր չինական լրագիրները՝ սուտ լուրեր հրատարակելնուն համար։ Ճարոնցիներուն Ամոյ ցամաք ելլելը դրդութիւն առաջ բերած է Հօնկ-Քօնկի Չինացիներուն մէջ։ Օտարականներուն դէմ թշնամական շարժում մը կը վախցուի։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Պէլֆասթէն կը հեռագրեն Օգոստոս 27 թուականով.—«Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր այսօր Պօէրներուն դիրքին վրայ շրջանիկ շարժում մը կատարեց։ Ճակատամարտը շատ կատաղի եղաւ։ Պօէրները խոշոր ժայռերու ետին ապաստանած էին և սաստիկ կրակ մը կը տեղացնէին Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի զինուորներուն վրայ։ Անգլիական երկու զօրագունդեր՝ հրացաններնուն վրայ սուին անցուցած՝ յարձակեցան։ Պօէրները մինչեւ վերջը մաքառեցան, թէեւ լիտիթով լեցուած ռումբերը ահարկու կոտորած մը կը պատճառէին անոնց կարգերուն մէջ։ Երբ անգլիական զօրագունդերը վերջնական յարձակումը կատարեցին, Պօէրները երկաթուղիի գիծին ետին ապաստանեցան։ Այս կռիւուն Մաչատոտորփ արեւմուտքէն եօթը մղոն հեռուն բանակած ենք։»

—Հանս Պոթտուա, որուն հրացանի բռնուիլը ծանուցինք, իր մօրը ուղղած հրաժեշտի նամակին մէջ խոստովաներ է թէ իրեն դէմ արձակուած վճիռը արդար է։

—Մաղէրուէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պօէրներու երեք փոքրաթիւ խումբեր տեսնուած են Սէնէքալի ու Պէթլէհէմի շրջակաները և կը պատրաստուին առաջին առթիւ Անգլիացիներուն վրայ յարձակելու։

—Քէյփթաունէն ուղղուած հեռագրի մը նայելով հեռագրական հաղորդակցութիւնները վերահաստատուած են Եոհաննէսպուրկի, Բրէթորիայի և Թրանսվալի հարաւային մասին քանի մը տեղերը։

—Հիւանդանոցներուն վիճակը քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը Բարէյտուրդ Գլուխին մէջ իր պաշտօնը աւարտեց և ճամբայ ելաւ դէպի Քրօնշթատ, Պլէօմֆոնթէյն ու Բրէթորիա։ Այդ յանձնաժողովին աշխատութիւնները կարծուածէն աւելի շուտ պիտի աւարտին։

—Լորտ Ռոպերթս Պէլֆասթէն կը հեռագրէ օգոստոս 30 թուականով.—Վաթէրվալի գրաւման վրայ առնուած լուրերու նայելով, Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր զօրաւոր դիրքեր ձեռք անցուցեր է։

ԲԷՔԻՆԻ աւստրիական դեսպանատան քարտուղար տոքթ. ֆոն Ռոսթորն նոյն դեսպանատան խորհրդական կարգուեցաւ և Լէօպոլտ պատուանշանը ստացաւ։ Տոքթ. ֆոն Ռոսթորնի կինոջ ալ Էլիզապէթ պատուանշանի երկրորդ աստիճանը տրուեցաւ։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ թագաւորը ուրբաթ առտու Իշլէն մեկնեցաւ՝ հրաժեշտ տալէ վերջը Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր։ Կարոլ թագաւորը ուրբաթ իրիկուն Միւնիխ հասաւ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ կայսրը որ Իշլ կը գտնուէր, ուրբաթ իրիկուն Վիէննա ուղեւորեցաւ։

ԸՆԴԾՈՎԵԱՅ ՀԵՌԱԳՐԱԹԵԼԻՆ ՅԻՍՈՒՆԱՄԵԱԿԸ.—Լոնտոնէն երեքշաբթի օրուան թուականով կը գրեն Մարքէնի.

«Այսօր ընդծովեայ հեռագրաթելերուն յիսնամեակն էր։ Ճիշդ յիսուն տարի առաջ ղրկուած էր ընդծովեայ հեռագրաթելերու միջոցաւ առաջին հեռագիրը։ 1847ին, Ճագուպ Պրէթ, ընդծովեայ հեռագրաթելերուն հնարիչը, Լուի Ֆիլիբ թագաւորէն արտօնութիւն ստացած էր ծովին տակէն հեռագրաթել մը երկարելու Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ, բայց 1848ի դէպքերը ուշացուցին անոր ծրագիրը, և 1850ին էր որ միայն յաջողեցաւ Լուի Նաբոլէոն նախագահէն նոր արտօնութիւն մը ստանալով։ Երեք ամիս ետքը ընդծովեայ թելին զետեղումը աւարտած էր Տուվրի և Կրի-Նէ հրուանդանին մէջտեղը։ Առաջին հեռագիրը հնարիչը ուղղեց իր կնոջը ըսելով. «Կրի-Նէի մէջ շատ աղէկ ենք. ժամ 10ին պիտի վերադառնամ։» Փորձը կատարելապէս յաջողած էր, բայց 1851ին Պուլոնեի որսորդ մը իր ուռկաններով վեր առած ըլլալով այդ թելը, աճապին ծայր մը կարծեց և կտրեց։ Քիչ ժամանակ վերջը Լուի Նաբոլէոն նորէն արտօնութիւն մը կու տար, որով չորս թելեր զետեղուեցան. այդ առեն կազմուեցաւ ընդծովեայ հեռագրաթելի Ընկերութիւնը։ 1851 նոյեմբեր 13ին հեռագրաթելը բացուած էր հասարակութեան. յաջողութիւնը կատարեալ եղաւ, վասն զի Ընկերութիւնը հարիւրին 16-18 շահաբաժին վճարեց մինչեւ որ անգլիական կառավարութիւնը գնեց։ Առաջին ընդծովեայ հեռագրաթելը ծովային 25 մղոն երկայնութիւն ունէր և իւրաքանչիւր մղոնը մէկ հինգերորդ թոնօ կը կշռէր։ Քանի մը թուանշաններով կարելի պիտի ըլլայ տեսնել յիսուն տարիէ ի վեր եղած յառաջդիմութիւնը։ Զանազան կառավարութիւններ այսօր ունին 2,356 ծովային մղոն ընդծովեայ հեռագրաթելեր՝ 1,331 զանազան մասերու բաժնուած։ Մասնաւոր Ընկերութիւններ ունին 157,631 մղոն թել և 950 միլիոն Ֆր.ի դրամագլուխ մը։ Անգլիական ընդծովեայ հեռագրաթելերու Ընկերութիւնը ունի 80,000 մղոն թել՝ 132 կայարաններով։ Հեռագիրներու շուտով հաղորդելու մասին ալ խիստ զգալի յառաջդիմութիւն մը եղած է։ Առաջները Լոնտոնէն մինչեւ Բոմպէյ հեռագիր մը հինգ վեց ժամէն կ'երթար, մինչդեռ հիմա կէս ժամուան իջած է։ Լոնտոնէն Սպանիա հեռագիր մը ուղղելու համար 9—10 ժամ պէտք էր, հիմա 15 վայրկեանէն կը փոխանակուի։ Լոնտոնէն Եգիպտոս փոխանակ 3-4 ժամի հիմա քսան վայրկեանէն կը ղրկուի և Լոնտոնէն Հնդկաստան՝ 35 վայրկեան։ Վերջապէս Լոնտոնէն Չին հեռագիր մը ութ ժամէն կ'երթար, հիմա մէկ ժամ 20 վայրկեանէն կը հասնի։

ՔՈՒՊԱՅԷՆ կը տեղեկագրեն Ուաշինկթընէն թէ սպանիական ամբողջ ժողովուրդը չուզեր ամերիկեան ազգութիւնը ընդունիլ։ Քուպայի բնակիչներէն 66,831 հոգի Սպանիոյ հիւպատոսարանը արձանագրուեր են. ասոնց կիներուն ու տղոց թիւն է 16,228, որով ամբողջութիւնը կը հասնի 83,000 սպանիացիի՝ Քուպայի մէջ հաստատուն բնակութիւն ունեցող. ասոնք չեն ուզեր ամերիկացի ըլլալ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՍԵՒ ԼԵՌ. Աւասիկ այն նամակը որով Ռուսիոյ կայսրը իր և իր հօրը ու մեծ հօրը կենդանագիրները Սեւ Լեռան Նիքոլա իշխանին ղրկեց՝ անոր գահակալութեան 40րդ տարեդարձին առթիւ.

«Ուզելով նոր ապացոյց մը տալ այն անայլայլելի բարեկամութեան և բարեացակամութեան զոր կը տածեմ ձեզ և ձեր դիւցազն ժողովուրդին նկատմամբ, որ միայն կրօնքի անլուծելի կապերով միացած է Ռուսիոյ, Ձեր բարձրութեան 40րդ տարեդարձին առթիւ կը ղրկեմ կենդանագիրները Աղեքսանդր Բ. կայսեր ու անմոռանալի հօրս Աղեքսանդր Գ. կայսեր, ինչպէս նաև իմս՝ ականակուռ շրջանակներով, որպէս զի այս վերջինը ձեր կուրծքին վրայ կրէք։ Համոզուած ըլլալով որ այդ պարզ գրաւական մը սիրտի նկատէք ձեզ նկատմամբ ունեցած բարեկամական զգացումներուս, կը խնդրեմ Ձեր Բարձրութենէն իմ անկեղծ յարգանացս հաւաստիքը ընդունիլ։ Ձեր բարի եղբայրը։

ՆԻԿՈԼԱ

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ
Թիւ 27, Ֆինճանճըլար Եօգուշու
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ Թղթավաճառանոցը իր զանազան տեսակ ՆԱՄԱԿԻ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒ եւ ՊԱՀԱՐԱՆՆԵՐՈՒ օրինակները պարունակող նոր հաւաքածուներ պատրաստած ըլլալով, կը հրաւիրէ Պատուարժան հասարակութիւնը որ այդ կարգի գնումներ ընելէ առաջ հաճին անգամ մը աչքէ անցընել իր օրինակները եւ բաղդատել գիները։

Ամէն կարգի յանձնարարք կրնան վստահ ըլլալ թէ Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑԷՆ մէջ պիտի գտնեն իրենց գործին գալիք ապրանք մը, միշտ չափաւոր գինով։

Մասնաւոր ուշադրութիւն կը հրաւիրուի Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ Թղթավաճառանոցի ՏՈՄԱՐՆԵՐՈՒՆ վրայ որոնք նոյն իսկ Մատթէոսեան Կազմատան մէջ պատրաստուած ըլլալով՝ աւելի խնամոտութեամբ ձեռք կը բերուին եւ ասկէ գոյացած շահը ուղղակի գնողին կը թողուի։

Ներքին լուրեր

ԿԱՅՍ. ՅՈՒԲԵԼԵԱՆ

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 25րդ տարեդարձին առթիւ Մեծ-Եպարքոսը, Շէյխ-իւլ-Իսլամը և բոլոր նախարարները շաբաթ կայս. պալատ երթալով պատիւ ունեցան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։ Մեծ-Եպարքոս Խալիլ Րիֆաթ փաշա բանախօսութիւն մը արտասանելով նախարարութեան շնորհաւորութիւնները մատոյց՝ և ջերմագին բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Վեհափառութեան համար։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ Իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնել և մեծարանքներ ընել նախարարներուն։

—Կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնատարներն ալ շաբաթ կայս. պալատ երթալով գահակալութեան տարեդարձին առթիւ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին և արժանացան կայս. մեծարանաց։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով անոնց ներկայութիւնը, պալատական բարձրաստիճան պաշտօնատարի մը միջոցաւ Իր բարձր գոհունակութիւնը, և կայս. բարեւները հաղորդել տուաւ անոնց։ Պալատական պաշտօնատարը սա զեկոյցով գործադրեց կայսերական Իրատէն.

«Մեր Օգոստափառ Վեհապետը ձեր ամէնուն Իր կայս. բարեւները հաղորդեց։ Մատուցուած շնորհաւորութիւններուն համար գոհունակութիւն յայտնեց. նաեւ գոհունակութիւն յայտնեց թէ ձեր պաշտօններուն մէջ անձնազոհութեան չափ կ'աշխատիք և թէ այսօր ձեր հաւատարմութեան ու հպատակութեան հաւաստիքը մատուցանելու համար կայս. պալատ եկած էք։ Ն. Վեհափառութիւնը նաեւ յայտարարեց.

Ճէնապը Հազզ միլլէթ ու մէմլէքէթիմիզի մուհաֆազա պույուրսուն։ Շիմտիյէ գատար հիւսնի նիյէթ վէ ճէտաձէտլէրիմ իլէ չալըշտըմ։ Իլա ախըր իւլ էօմր պու սուրէթլէ մուվաֆֆագըյէթի ճէնապը Հազզտան թէմէննի իլէրիմ։

(Թարգմանութիւն)

«Բարերարն Աստուած պահպանէ մեր երկիրը։ Մինչեւ հիմա բարի նպատակով ու անձնուիրութեամբ աշխատեցայ։ Կը խնդրեմ Աստուծմէ որ մինչեւ կենացս վերջը այս կերպով յաջողիմ։»

—Վեհ. Սուլթանը հրամայած էր որ Իր գահակալութեան 25րդ տարեդարձը շնորհաւորելու համար Տէրութեանց կողմէ ղրկուած պատուիրակութիւնները շաբաթ օրը Իրեն ներկայանալու պատիւը ունենան։ Կայս. ունկնդրութիւնը կատարուեցաւ Մէրասիմ քէօշկին մէջ, ուր կը գտնուէին Մեծ-Եպարքոսը, Սպարապետը, ծովային նախարարը, Թնդանօթաբանի վերատեսուչը, կայս. աւագ թիկնապահ Մուսա, Խուրշիտ ու Շաքիր փաշաները, Վեհ. Սուլթանին փեսայ Նուրէտտին, Ահմէտ ու Խալիտ փաշաները, կայս. պալատան առաջին քարտուղար Թահսին պէյ և պալատական ուրիշ պաշտօնատարներ։ Կայս. ունկնդրութիւնը սկսաւ ժամ 6ին և տէրութեանց պատուիրակները մէկմէկ քառորդ ժամ տարբերութեամբ պատիւ ունեցան ներկայանալու Վեհ. Սուլթանին, հետեւեալ կարգով.

Աւստրիոյ պատուիրակութիւնը չորս հոգի, Պարսկաստանի՝ եօթը, Իտալիոյ՝ վեց, Գերմանիոյ՝ ութ, Ռուսիոյ՝ վեց, Անգլիոյ՝ տասներկու, Ֆրանսայի՝ վեց, Ռումանիոյ՝ եօթը, Սեւ լերան՝ մէկ, Սպանիոյ՝ երեք, Պէլճիքայի՝ երեք, Հոլանտայի՝ երկու, Սերպիոյ՝ չորս, Մ. Նահանգաց՝ երկու, Յունաստանի՝ երեք և Շուէտ-Նորվեկիոյ՝ մէկ։ Բոլոր պատուիրակները պալատական կառքերով գացին կայս. պալատ։ Իւրաքանչիւրին առաջին կառքին չորս ձի լծուած էր և Էրթողրուլի հեծելազօրքեր կը հետեւէին անոնց։ Թէ՛ կայս. պալատան դրան և թէ Մէրասիմ քէօշկի դրան առջեւ զինուորական պատիւներ ընծայուեցան պատուիրակներուն։ Կայս. ունկնդրութեանց միջոցին թարգմանի պաշտօն կը կատարէին արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա ու արարողապետ Իպրահիմ պէյ։ Իւրաքանչիւր պատուիրակութիւն, որոնց հետ կը գտնուէին նաեւ դեսպանները, Վեհ. Սուլթանին մատուցին իրենց Վեհապետներուն կողմէ ղրկուած ինքնագիր նամակները որով կը շնորհաւորէին կայս. յոբելեանը։ Պատուիրակները նաեւ բերանացի ալ շնորհաւորութիւններ մատուցին։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ ամէնուն ալ Իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնել։ Պատուիրակութեանց ժամանման միջոցին կայս. պալատան նուագածուներու խումբը իւրաքանչիւր տէրութեան քայլերգը կը հնչեցնէր։

—Քիչ ետքը պուլկար կառավարութեան պատուիրակները և Պուլկարիոյ ու Արեւելեան Ռումէլիի Իսլամներուն ներկայացուցիչները, ընդամէնը քառասուն չորս հոգի պատիւ ունեցան Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու և իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ յիշեալ պատուիրակներէն իւրաքանչիւրին Իր կայս. մեծարանքները շնորհել։ Նաեւ գոհունակութիւն յայտնեց Սոֆիայի Միւֆթի Հաֆըզ Պէյլա էֆ.ի՝ հրամայելով անոր Իր կայս. բարեւները հաղորդել Պուլկարիոյ և Արեւելեան Ռումէլիի բոլոր Իսլամներուն։

—Պապական նուիրակ մոնսենեօռ Պոնէթթի ալ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունենալով, մատոյց Լէոն ԺԳ. Պապին շնորհաւորութեան գիրը։

—Քիչ ետքը Հայոց, Հռոմէականհայոց ու Յունաց Ս. Պատրիարքները, Պուլկարաց Ս. Էկզարքը և Հրէից Խախամպաշի գայմագամը Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունենալով արժանացան կայս. մեծարանաց։

—Գերմանական Թէօֆմոնեայի Ընկերութեան կողմէ Պ. Հայնրիխ Նայսմէր ու տոքթ. ֆոն Տէրնամէր պատիւ ունեցան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու և մատուցին նոյն Ընկերութեան կողմէ շնորհաւորական ուղերձ մը։ Գերման ներկայացուցիչները արժանացան կայս. մեծարանաց։

—Օսմ. Պանքայի, Քրէտի Լիոնէի, Հանրային Պարտքի վարչութեան, Րէժիի և Անատոլուի ու Ռումէլիի երկաթուղիներու Ընկերութեանց Տնօրէնները ալ շաբաթ օրը կայս. պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին և արժանացան կայս. մեծարանաց։

—Օտար Վեհապետներու կողմէ Վեհ. Սուլթանին ուղղուած շնորհաւորութեան գիրերը ու հեռագիրները անկեղծ բարեկամութեան մը և Վեհ. Սուլթանին նկատմամբ մեծ համակրութեան մը արտայայտութիւնները կը պարունակեն։ Գերմանիոյ կայսրը սապէս գրած է իր հեռագրին մէջ.

«Ձեր Վեհափառութեան իմ անկեղծ շնորհաւորութիւններս մատուցանելու բարեպատեհ առիթ մը կը համարիմ Ձեր կայս. գահակալութեան 25րդ տարեդարձը զոր այսօր ամբողջ Օսմանցիները կը տօնեն։»

ՆՈՒԷՐՆԵՐԸ

Ռուս պատուիրակութիւնը Զարին ինքնագիր նամակէն զատ, բերած է նաեւ սրահի ժամացոյց մը և Նիքոլա Բ. կայսեր կենդանագիրը։ Ժամացոյցը գլուխ գործոց մըն է Բեդերսպուրկի Ֆապերժէ գործարանին։ Ժամացոյցին առջեւի կողմը բռնած է վեր բարձրացող անգղ մը (անգղը Ռոմանովներու զինանշանին մէկ մասն է) որ աջ մագիլին մէջ բռնած է ոսկիէ խոշոր դաշոյն մը։ Ամբողջին բարձրութիւնն է 40 սանթիմէթր՝ փորուած սպիտակ բաց կանանչ քարի մը մէջ։ Պատուանդանը ադամանդներով զարդարուած է։ Ժամացոյցին վրայ՝ ճակատը՝ փոքրիկ շրջանակ մը կայ ադամանդներով զարդարուն, ուր նշանակուած է կայս. գահակալութեան 25րդ տարեդարձին թուականը։ Թուանշանները ադամանդներով շինուած են։ Շրջանակին մէկ կողմը կայս. Թուղրան ականակուռ, և միւս կողմը Զարին անուան սկզբնատառը ու կայս. թագը կան։ Ժամացոյցին տախտակն ալ շրջապատուած է զմրուխտներէ, յակինթներէ ու ադամանդներէ։ Ժամացոյցը դրուած էր եղեւնիէ սպահարանի մը մէջ։ Զարին կենդանագիրը՝ շրջանակին հետ՝ երեսուն հարիւրորդամէթր բարձրութիւն ունի և նոր շինուած է։ Կայսրը կը ներկայացնէ մինչեւ ծունկերը։ Կենդանագրին վերի աջ կողմը կայ Նիքոլա Բ. կայսեր ստորագրութիւնը փրանսերէն, և օգոստոս 19|1 սեպտեմբեր թուականը։ Շրջանակը արծաթէ է՝ առանց զարդարանքի և միայն կայս. թագով։ Կենդանագիրը դրուած է կարմիր թաւիշէ պահարանի մը մէջ։

—Ֆրանսական պատուիրակութիւնը բերած է Կոպլէնի սքանչելի կապերտ մը՝ Պ. Լուպէի կողմէ նուիրուած։

—Գերման պատուիրակութիւնը բերած է զանազան նուէրներ երեք սնտուկներու մէջ դրուած։ Ասոնց մէջ կան Արեւելքի տեսարանները ներկայացնող լուսանկարներ զորս Վիլհէլմ կայսրը ու կայսրուհին առած են Թուրքիա ուղեւորելնուն առեն. նաեւ Վիլհէլմ Բ.ի կողմէ ստորագրուած ջրաներկ նկարներ։

—Սերպ պատուիրակութեան բերած նուէրն է Սերպիոյ բանակին չքեղ մէկ ալպոմը և Աղեքսանդր թագաւորին ու Տրակինա թագուհիին լուսանկարները։ Ալպոմը կը բաղկանայ գունաւոր էջերէ որոնք բանակին զանազան մասերու զինուորները կը ներկայացնեն համազգեստներով։ Կափարիչը զարդարուած է սերպիական զինանշանով ոսկիէ ու արծաթէ։

—Վեհ. Սուլթանին մեծ աղջիկը Նայիլէ Սուլթան՝ Սուլթան-Ահմէտի աղբիւրին արծաթէ փոքրադիր նմոյշը որ Չիքակոյի Արուեստահանդէսին ցուցադրուած էր։ Սպարապետ Րիզա փաշա՝ ոսկիէ ու ականակուռ խոշոր ժամացոյց մը՝ Մեծ Շուկային մէջ շինուած։ Խտիվին մայրը գիրի սպաս մը՝ ոսկիէ ու ականակուռ։ Ապպաս փաշա՝ որդի Հալիմ փաշայի՝ Սաքսոնիայի երկու մեծարժէք զարդանօթներ՝ մէկական մէթր շրջագծով։ Օսմ. Պանքային Բարիզի ճիւղին տնօրէն Պ. Ֆրանք Օպլանօ՝ չքեղ դաշնակ մը որ 16,000 ոսկի արժէք ունի։ Քաղաքապետութիւնը՝ չորս հազար ոսկի արժէքով երկու զարդանօթ որոնց վրայ կան արձանագրութիւններ և կայս. զինանշանը։ Բարիզի Թոմսոն Ընկերութիւնը՝ ելեկտրական գեղատեսիլ ջահ մը։ Արշիպեղագոսի կղզիներու կուսակալ Ապէտին փաշայի որդին Րասիմ պէյ, անդամ Պետական Խորհուրդի, ոսկիէ թագ մը որ խիստ մեծարժէք հնութիւն մըն է։ Կայս. պալատան Դիւանը՝ արծաթէ ափսէ մը՝ ոսկիէ գեղակերտ քանդակներով։ Թնդանօթարանի վերատեսուչ Զէքի փաշա՝ մաւզերեան քանի մը հրացաններ՝ Թոփխանէի գործարաններուն մէջ պատրաստուած։ Պուլկարաց Էկզարքը՝ հինգ քիլօ ծանրութեամբ գեղարուեստական ոսկի ափսէ մը որուն մէջ դրուած է ուղերձը։ Ասոնցմէ զատ կան զանազան նուէրներ զորս արդէն ծանուցած ենք։

ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐԸ

Վեհ. Սուլթանը՝ Իր յոբելեանին իբրեւ յիշատակ՝ երկու զարդանօթ պարգեւեց Անգլիոյ և Ռուսիոյ նաւաբաժիններուն։ Այդ նուէրները ուրբաթ իրիկուն ղրկուեցան Իզզետտին ու Ֆուատ շոգենաւերով, որոնց առաջինը Իզմիր կ'երթայ, ուր կը գտնուի ռուսական նաւաբաժինը, և երկրորդը՝ Լէմնոս, ուր կը գտնուի անգլիական նաւաբաժինը։ Ասոնց նաւազներուն համար սիկառէթներ ու շաքարեղէններ ալ ղրկուած են։ Երէկ Իզմիրի ու Լէմնոսի կառավարական պաշտօնարաններուն մէջ սեղաններ տրուեցան այդ մարտանաւերու սպաներուն ի պատիւ։

—Ուրբաթ օրը Միջերկրականի անգլիական նաւաբաժնին հրամանատար Սըր Ճօն Ֆիշէրի կինը ու երկու աղջիկներն ալ պատիւ ունեցան ներկայանալու Վեհ. Սուլթանին որ բարեհաճեցաւ Շէֆգաթ պատուանշանի առաջին կարգը շնորհել Լէտի Ֆիշէրի և երկրորդ կարգը՝ երկու աղջիկներուն։

—Ուրբաթ օրը Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ յայտնուած փափաքի մը համաձայն, օտար տէրութեանց պատուիրակներուն լուսանկարը առնուեցաւ խմբովին։

ԲԱՑՈՒՄ ԵՒ ՀԻՄՆԱՐԿԷՔ

Շաբաթ օրը մեծ հանդէսով կատարուեցաւ բացումը օսմ. նորահաստատ Համալսարանին որ Միլքիէ վարժարանին շէնքին մէջ հաստատուած է։ Սրահը դրօշակներով, զինանշաններով ու վերտառութիւններով զարդարուած էր։ Կրթական նախարարը, նոյն նախարարութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարները և Համալսարանին ուսուցիչները՝ ամէնքն ալ համազգեստով էին։ Քիչ ետքը հասաւ նաեւ կայս. անձնական ապայակոյտին միւշիր Շաքիր փաշա որ Վեհ. Սուլթանին կողմէ ղրկուած էր։ Կրթական նախարար Զիհտի փաշա ճառ մը խօսելով թուեց Վեհ. Սուլթանին կողմէ հանրային կրթութեան համար եղած զանազան շնորհները որոնց մէկն է օսմ. համալսարանը, և բարեմաղթութիւններ ըրաւ։ Բոլոր ներկաները «Բատիշահըմ չոք եաշա» գոչեցին։ Յետոյ համալսարանին ուսուցիչներէն Մանասըրլը Իսմայիլ Հագգը էֆ. համալսարանը բացաւ, կրօնական գիրքերու մեկնութեամբը որ ժամ մը տեւեց։

—Նոյն օրը կատարուեցաւ Միլքիէի երկրորդական դասարաններու յաւելուած շէնքին բացումը՝ նախագահութեամբ կրթական նախարարին։ Բանախօսութիւններ արտասանուեցան և բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար։ Այդ շէնքը որ Պոլսոյ Մէրճան թաղին մէջն է, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուեցաւ Միլքիէի երկրորդական ճիւղին համար, վասն զի համալսարանը նոյն ճիւղին սրահներուն մէջ հաստատուած է։

—Միլքիէի երկրորդական դասարաններու բացումէն ետքը կրթական Նախարար Զիհտի փաշա և նոյն Նախարարութեան բոլոր պաշտօնատարները Հայտար Փաշա գացին Օրբանոցին հիմնարկէքը կատարելու։ Ոչխարներ զենուելէ ետքը Զիհտի փաշա ձեռքովը դրաւ առաջին քարը։ Յետոյ բանախօսութիւններ արտասանուեցան և բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար։

—Նոյն օրը կատարուեցան նաեւ Քեաղըթխանէէն բերուելիք ջուրերու աղբիւրներուն, Հիճազի երկաթուղիին, շատ մը մզկիթներու և աղբիւրներու հիմնարկէքի ու բացման արարողութիւնները. նաեւ անտառներու և հանքերու նախարարութեան նոր պաշտօնարանին և Հայտար Փաշայի մէջ կառուցուած զինուորական վարժարանին բացման արարողութիւնները։

—Անատոլուի երկաթուղիի Ընկերութիւնը Հայտար Փաշայի ծովեզերքին վրայ շաբաթ օր մեծ հանդէսով կատարեց հիմնարկէքը կոթողի մը որ պիտի կանգնուի ի յիշատակ Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 25րդ տարեդարձին։ Այդ կոթողին պատկերը ու յատակագիծը կայս. պալատ մատուցուեցան։ Վեհ. Սուլթանը Իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնեց և հրամայեց որ հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշա ներկայ գտնուի հիմնարկէքին։ Ն. Վսեմութիւնը գործադրեց կայս. այդ հրամանը և բանախօսութիւն մը արտասանելով բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին համար։ Կոթողին վարի մասը 12 մէթր լայնութիւն ունի և բարձրութիւնն է 16 մէթր։ Վրան կայ կայս. զինանշանը և կայս. յոբելեանին արձանագրութիւնը։ Կոթողին վարի մասը Էյֆէլի աշտարակին պիտի նմանի, և վերի մասը՝ Զէնգէրլի թաղին։ Շաբաթ օրը նաեւ կատարուեցան զանազան վարժարաններու բացումը ու հիմնարկէքը և մէկ քանիին ալ պարգեւաբաշխութեան հանդէսները։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Բժշկական ժողովը շաբաթ օրը արտասովոր գումարում մը ունեցաւ տօնելու համար Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 25րդ տարեդարձը։ Սրահը զարդարուած էր դրօշներով ու ծաղիկներով։ Ներկաներուն թիւը խիստ շատ էր։ Նախագահ Տոքթ. Զամպաքօ ոտքի ելլելով յայտնեց արտասովոր գումարման նպատակը և բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին համար։ Յայտարարեց թէ Բժշկական Ժողովին կողմէ երախտագիտութեան ուղերձ մը և Տոքթ. Ռիզոյի տեղեկագիրը մատուցուած են կայս. պալատ։ Յետոյ Տոքթ. Ռիզօ կարդաց իր տեղեկագիրը որ կը թուէ գիտութեան և մանաւանդ բժշկութեան զարգացման համար Վեհ. Սուլթանին ըրած բազմաթիւ շնորհները։

ԼՈՒՍԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթ գիշերուան լուսավառութիւնները ամէն տարուընէ աւելի փառաւոր չքեղութեամբ կատարուեցան, Եըլտըզի կայս. պալատան շրջակայքը ու պարտէզները անհամար կանթեղներով ու լապտերներով զարդարուած էին։ Տեղ տեղ Օսմանիէ ու Մէճիտիէ պատուանշանները շինուած էին՝ գոյնզգոյն բիւրաւոր կանթեղներով զարդարուած։ Պէշիքթաշի ու Նշան Թաշի մէջ և շրջակաները, նախարարներու և պալատական պաշտօնատարներու ապարանքները չքեղ կերպով լուսազարդուած էին. պարտէզները բացուած էին հասարակութեան. նուագածութիւններ ու հրախաղութիւններ կը կատարուէին և օշարակ ու պաղպաղակ կը բաժնուէր ժողովուրդին։ Ամէն տարուընէ աւելի փայլուն ու չքեղ լուսավառութիւններ կատարուած էին Բերայի ու Շիշլիի կողմը՝ բարձրաստիճան անձերու ապարանքները, զօրանոցները, մասնաւորներու շէնքերը, վաճառատուները, Ղալաթիոյ սեղանաւորական ու առեւտրական մեծ հաստատութիւնները, Պոլսոյ կողմը կառավարական բոլոր պաշտօնարանները, բարձրաստիճան անձերու ապարանքները, զօրանոցները, մասնաւորներու շէնքերը ու վաճառատուները։ Նոյնպէս Գասըմփաշայի ու Էյուպի կողմը, Վոսփոր, կղզիները, Մաքրիգիւղ և Օրթագիւղի ու Գուրուչէշմէի մէջ բարձրաստիճան իշխանուհիներուն պալատները, Շէյխ-իւլ-Իսլամին, ծովային, դատական ու արտաքին գործոց նախարարներուն ապարանքները՝ թէ՛ եռերը գտնուած լեռներուն վրայ և թէ ծովեզերքը խիստ չքեղ կերպով լուսազարդուած էին. պարտէզներուն մէջ ժողովուրդը կ'զբօսնուէր՝ օշարակներով ու պաղպաղակներով պատուասիրուելով։ Արեւելեան ու եւր. նուագածութիւններ անընդհատ կը նուագէին։ Վերջապէս ամէն կողմ լուսավառութիւն, նուագածութիւն, հրախաղութիւն և խրախճանութիւն։ Շիրքէթի ու Մահսուսէի շոգենաւեր, շոգենաւակներ և անհամար մակոյկներ ու նաւակներ՝ ամէնքն ալ լուսազարդուած՝ կ'երթեւեկէին։ Շիրքէթի ու Մահսուսէի շոգենաւերը Վոսփորի մէջ բարձրաստիճան անձերու ապարանքներուն առջեւ կը կենային հրթիռներ արձակելով։ Շոգենաւերուն մէջ գտնուողները կը ծափահարէին «Բատիշահըմ չոք եաշա» գոչելով։ Ոսկեղջիւրի մէջ օսմ. մարտանաւերը և նաւահանգիստին մէջ բոլոր նաւերը կանթեղներով ու լապտերներով զարդարուած էին։

—Օրթագիւղի մէջ մասնաւորապէս աչքի կը զարնէին Վեհ. Սուլթանին մառանապետին ապարանքը և Պուլկարիոյ Էկզարքարանը, նաեւ առողջապահական քննիչ գնդապետ Վահան պէյի, Պատրիարքարանի պատուակալ գործակատար Մրէնկեան Աբրահամ էֆ.ի, Թրքերէնի թղթակցութեան տեսուչ Խաչատուրեան Կարապետ էֆ.ի, փաստաբան Եազըճեան Թորոս էֆ.ի և զինուորական դեր-գնդապետ Մազհար պէյի տուները, որոնք բազմաթիւ լապտերներով ու դրօշներով զարդարուած էին։

—Բոլոր Նահանգներէն, գաւառներէն ու գաւառակներէն առնուած հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 25րդ տարեդարձին առթիւ ամէն տարուընէ աւելի ընդհանուր խրախճանութիւններ և լուսավառութիւններ կատարուած են։

ՍՈՖԻԱՅԻ ՄԷՋ

Սոֆիայէն երէկ առնուած հեռագրի մը նայելով, երաժշտութեան զանազան ընկերութիւններ օսմ. գոմիսէրութեան պաշտօնարանին առջեւ երթալով Համիտիէ քայլերգը նուագեր են։ Քիչ ետքը նոյն տեղը գացեր են Ֆէրտինանտ իշխանին անձնապահ զօրագունդին նուագածուները։ Ի բացակայութեան գոմիսէր Նէճիպ էֆ. Մէլհամէի որ պատուիրակներուն հետ Կ. Պոլիս կը գտնուի, առաջին քարտուղար Հարֆուշ էֆ. ընդունեց տեղական իշխաններուն շնորհաւորութիւնները։ Իշխանին կողմէ Թիկնապահ մը և Պուլկար կառավարութեան կողմէ քանի մը նախարարներ և ուրիշ ներկայացուցիչներ գոմիսէրութեան պաշտօնարանը երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուեր են։ Գիշերը պաշտօնարանը լուսազարդուեր և պարահանդէս մը տրուեր էր։ Պարերը բացեր է Նէճիպ էֆ. Մէլհամէի կինը։ Կէս գիշերէն չորս ժամ ետքը հարիւր ութսուն հոգինոց սեղան մը տրուեր է։ Մինչեւ առտու նուագածութիւններ և հրախաղութիւններ կատարուեր են։ Շաբաթ օրը դրամ և շաքարեղէն բաշխուեր է Իսլամ և Պուլկար կարօտեալներուն։

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

Վիէննայէն կը հեռագրեն շաբաթ օրուան թուականով.

«Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան թերթը՝ Ֆրէմտէնպլաթ, Վեհ. Սուլթանին յոբելեանին առթիւ, յօդուած մը հրատարակելով կը թուէ Վեհ. Սուլթանին բարձր առաքինութիւնները և իմաստուն ու հաշտարար քաղաքականութիւնը, որով աւելի ամրացած ու մտերմացած են Թուրքիոյ յարաբերութիւնները բոլոր տէրութեանց և պալքանեան փոքր պետութեանց հետ։ Վիէննական թերթը խոստովանելով Վեհ. Սուլթանին բարենորոգիչ նպատակը։ Կը յիշէ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին կողմէ պատուիրակութեանց ներկայութեամբ արտասանուած այն խօսքերը թէ Թուրքիոյ ամենէն լաւագոյն բարեկամն է Աւստրիա-Հունգարիա։

Պելկրատ, 1 սեպտ.— Վեհ. Սուլթանին յոբելեանին առթիւ, բոլոր նախարարները, Պելկրատի քաղաքապետը, ոստիկանապետը, և դեսպանական մարմինը օսմ. դեսպանատունը երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

Վիեննա.— Վեհ. Սուլթանին յոբելեանին առթիւ, գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան օրթոտոքս Յոյներու եկեղեցիին և Հրէից Սինակոկին մէջ։ Ներկայ էին օսմ. դեսպանը, դեսպանատան ու հիւպատոսարանի բոլոր պաշտօնեաները, Պուլկարիոյ գործակատարը և ընտրեալ բազմութիւն մը։ Յետոյ օսմ. դեսպանատան մէջ ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ։ Ներկայ գտնուեցան արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսը, պատերազմական նախարար զօրավար փոն Քրիկհամէր, ելմտական նախարար Պ. փոն Պալեյ, ուրիշ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, դեսպանական մարմինը և օսմ. հպատակները։ Օսմ. դեսպանատունը որ դրօշներով զարդարուած էր, գիշերը լուսավառութիւններ կատարեց։

Բարիզ.— Վեհ. Սուլթանին յոբելեանին առթիւ, օսմ. դեսպան Միւնիր պէյ դեսպանատան մէջ շքեղ սեղան մը տուաւ Բարիզ գտնուող օսմ. հպատակ անձնաւորութիւններուն ի պատիւ։ Ներկայ էին յոյն Մելքիտ եպս. Պատրիարք Տ. Ճէրաճիրի, Շէւքի պէյ, Րէշատ պէյ, Ֆէրիտուն պէյ, Սավա փաշա և օսմ. դեսպանատան բոլոր պաշտօնեաները։ Սեղանէն ետքը խիստ փայլուն երեկոյթ մը տրուեցաւ։ Զինուորական ու քաղաքական Փրանսացի բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, դեսպանական մարմինը և մամուլի ներկայացուցիչներ մեծ բազմութեամբ փութացած էին օսմ. դեսպանատունը։ Հանրապետութեան նախագահին և արտաքին գործոց նախարարին կողմէ ներկայացուցիչներ ղրկուած էին։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԱՑԿԵՐՈՅԹԸ

Երէկ իրիկուն Եըլտըզի կայս. պալատան Շալէ քէօշկին մէջ շքեղ սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ օտար պատուիրակներուն և բոլոր դեսպաններուն, որոնք իրենց հետեւորդներուն հետ պալատական կառքերով ժամ 12ին կայս. պալատ գացին և Խարիճիէի արարողապետ Ղալիպ պէյի և ուրիշ պաշտօնատարներու կողմէ ընդունուելով, առաջնորդուեցան Մէրասիմ քէօշկը, ուր պահ մը հանգիստ առին և ապա գացին ճաշասրահը։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ անձամբ պատուել սրահը և Իր կայս. մեծարանքները շնորհել ներկաներուն։ Աւստրիոյ դեսպան պարոն փոն Գալիչէ, իբրեւ երէց անդամ դեսպանական մարմնին՝ ամենուն կողմէ շնորհակալութիւն մատոյց Վեհ. Սուլթանին, որ բարեհաճեցաւ Իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնել։ Սեղանը որուն շքեղութիւնը ու զարդարանքը կարելի չէ նկարագրել, մահիկի ձեւով էր։ Կայս. նուագածուները խումբը յաջորդաբար նուագեց բոլոր տէրութեանց քայլերգները և երբ Համիտիէ քայլերգը կը հնչեցնէր, բոլոր ներկաները յոտնկայս ունկնդրեցին։ Հացկերոյթին ատեն ալ նուագածութիւնը շարունակուեցաւ. ամենէն աւելի ուշադրութեան արժանացաւ քայլերգ մը զոր Արանտա փաշա յօրինած էր՝ Վեհ. Սուլթանին յոբելեանին առթիւ։ Սեղանը սկսաւ ժամ 1ին մօտ եւ Վեհ. Սուլթանը բազմեցաւ Իրեն յատուկ տեղը։ Մահիկաձեւ սեղանին ներքին մասը բազմած էին Բարձր. կայսերազուն իշխանները, նախարարները և բարձրաստիճան պաշտօնատարները. իսկ արտաքին մասը՝ օտար պատուիրակները ու դեսպանական մարմինը։ Վեհ. Սուլթանին դէմը կը գտնուէին կայսերազուն իշխանները, իսկ Վեհ. Սուլթանին աջ կողմը՝ Աւստրիոյ, Իտալիոյ, Ռուսիոյ ու Փրանսայի դեսպանները. ձախ կողմը Պարսկաստանի, Գերմանիոյ, Անգլիոյ դեսպանները և Պարսից արտասովոր պատուիրակ Րիզա խան։ Յետոյ կարգաւ բազմած էին Գերմանիոյ պատուիրակը, Մեծ-Եպարքոսը, Ռուսիոյ պատուիրակը ծովակալ Քարբով և այսպէս կարգով օտար պատուիրակները, և օսմանեան նախարարները ու բարձրաստիճան պաշտօնատարներ։ Սեղանը աւարտեցաւ ժամ 3ին։ Ինչ ետքը օտար պատուիրակները ու դեսպանական մարմինը պատիւ ունեցան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու և իրենց եղած ընդունելութեանց ու կայս. շնորհներուն համար շնորհակալութիւն մատուցանելով հրաժեշտ տուին։ Ն. Վեհափառութիւնը բարեհաճեցաւ Իր կայս. մեծարանքները շնորհել և ողջերթ մաղթել։ Թարգմանի պաշտօնը վարեց արարողապետ Իպրահիմ պէյ։

ՄԱՄԼՈՅ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Թէրճիմանը Հագիգաթի արտօնատէր Ճէվտէթ պէյ, Սապահի արտօնատէր Միհրան էֆ., Սապիւսաքի ու Սէրվէթի արտօնատէր Ֆայիք պէյ, Իգտամի արտօնատէր Ճէվտէթ պէյ, Աժանս Նասիոնալ հեռագրական Ընկերութեան Կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչ Պ. Քարվալ ու օգնականը՝ Սթամպուլի լրագիրներէն Մանուկ էֆ., Սթամպուլի [illegible] Պ. Կիւսթավ Թալասօ և Մօնի[illegible] ու Թանզիմաթ [illegible] խմբագիրներէն Պ. Մոսքովիչօ թէ՛ շաբաթ օրը կայս. պալատան մէջ կատարուած շնորհաւորական ընդունելութեանց և թէ երէկ իրիկուան կայս. սեղանը դիտելու պատիւը ունեցան. յետոյ կայս. պալատան մէջ ճաշեցին և բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՍԼԱՄՆԵՐԸ

Կայս. արտօնութեան մը համաձայն, Պուլկարիոյ իսլամ պատուիրակութիւնը երէկ այցելեց կայս. Գանձարանը և Թոփգաբուի պալատան զանազան մասերը, ուր պատուասիրուեցան։ Յետոյ այցելեցին նաեւ Պէյլէրպէյի պալատը։ Իսլամ պատուիրակութեան մէկ մասին՝ Շէյխ իսլամը և միւս մասին ալ ներքին գործոց նախարարը երէկ իրիկուան հացկերոյթներ տուին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Կայս. աւագ Թիկնապահութեան բարձր տիտղոսը տրուեցաւ 1. և Բ. զօրաբաժիններուն հրամանատար միւշիր Սաատէտտին ու Շէվքէթ փաշաներու։

—Վէզիրութեան աստիճան՝ ելմտական նախարար Րէշատ պէյի։ Պալայի աստիճան՝ վճռաբեկ ատեանին անդամ Իսմայիլ Հագգը պէյի։ Իւլայի առաջին աստիճան՝ Արքունական կալուածներու նահանգին մէքթուպճի Ահմէտ պէյի։ Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Բարիզի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Մունիֆ պէյի և Լոնտոնի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Ֆախրի պէյի, Անատոլուի երկաթուղիներու Ընկերութեան առեւտրական ճիւղին տնօրէն Քիրքօրօ էֆ.ի, Նովորոսիսքի օսմ. հիւպատոս Րասիմ էֆ.ի և Իգտամ լրագրին արտօնատէր Ճէվտէթ պէյի։ Միր Միրանի աստիճան՝ Թէքիրտաղի կառավարիչի օգնական Սերրաքի էֆ.ի։ Սանիէի աստիճան՝ Բերայի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազ Թադէոս էֆ.ի։ Սալիսէի աստիճան՝ Պրուսայի նահանգին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Նէշէթճեան Գաբրիէլ էֆ.ի և օտար մամլոյ դիւանին քարտուղարներէն Մուրատեան Խաչիկ էֆ.ի։

—Ականակուռ Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանին փեսայ Ֆէրիտ փաշայի և հրացանակիրներու պետ Թահիր փաշայի։ Ականակուռ Օսմանիէ՝ արարողապետ Իպրահիմ պէյի։ Առաջին կարգի Օսմանիէ՝ արտաքին գործոց նախարարութեան հաշուակալ Ֆէհմի պէյի և անտառներու մասնագէտներու Խորհուրդին նախագահ Նազիֆ պէյի։ Առաջին կարգի Մէճիտիէ՝ ձինարանին տնօրէն Ալի պէյի, վճռաբեկ ատեանին անդամ Բեհջէթ ու Ահմէտ Հիքմէթ պէյերու, դատական նախարարութեան Մէքթուպճի Հիքմէթ պէյի, վճռաբեկ ատեանին հաշուեցի ճիւղին նախագահ Մէհմէտ էֆ.ի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ Բ. Դրան խորհրդականներու ատենակին արձանագրութեանց ճիւղին տեսուչ Կիւլլապեան Միքայէլ էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ առեւտրական ծովային դատարանին նախագահ Գաբրիէլեան Գաբրիէլ էֆ.ի, Բերայի նախնական դատարանին հարցաքննիչ դատաւոր անդամ Թորոսեան Յովհաննէս էֆ.ի և արտաքին գործոց նախարարութեան արձանագրութեանց դիւանին առաջին արձանագրիչ Պետրոս էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Նովորոսիսքի օսմ. հիւպատոսարանին քարտուղար ու թարգման Եղիաեան էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Հանրային Պարտքի վարչութեան տասանորդի ճիւղին Փրանսերէնի թարգմանիչ Սրմաքի էֆ.ի։

—Իմթիազի ոսկի շքադրամ՝ արտաքին գործոց նախարարութեան Մէքթուպճի Միւնիր պէյի։ Լիագաթի ոսկի շքադրամ՝ Իգտամ լրագրին արտօնատէր Ճէվտէթ պէյի։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.— Գասըմփաշայի հրդեհը.— Կիրակի իրիկուն ժամը 10ուկէսին Գասըմփաշա Ճէվիզ փողոցը Նեկտար Ասլանեան անուն կնոջ մը բնակարանէն հրդեհ ծագեցաւ և հասած օգնութեանց շնորհիւ ժամը 4ին հազիւ կարելի եղաւ մարել հրդեհը, որ երեք ճիւղի բաժնուած էր։ Կ'ըսուի թէ հրդեհը դիտմամբ ձգուած է։

Այրած տուներուն թիւն է 62 փայտաշէն, 20-22 քարուկիր տուն և 6-7 խանութ, փրանսական վարժարան մը և եկեղեցին։ Ճէվիզ, Օրթա, Պատէմ և Աղա Պէյ փողոցները այրեցան ամբողջովին։ Վնասուած Ընկերութիւններն են. Ախմեր-Միւնխէր 3200 ոսկի, Իւրպէն 2500, Բալաթին 2000, Մանչէսթըր 1500, Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութիւն, Իւնիօն, Ռօսիա, Համպուրկ-Միւնիխ 1000ական ոսկի, Ֆէնիքս 1500, Իսթըրն Գաունթիս 890, Րուայեալ Էքսչէնճ 1000, Սըն 550, Պալուազ, Էմփէրիալ, Նորվիչ Իւնիօն, Լանքաշըր 500ական, Լոնտոն Ասիւրանս, Քոմէրսիալ Իւնիօն 300ական, Էթնիքէ 350, Պուլկարիա 300, Ասորիագիք 100, Ցաչիա Ռոմանիա և Նորթ Տոյչէ 200ական, Բրօվէնս Բէյլին, Լոնտոն Լանքաշըր 100ական, Նասիօնալ 50, Բաթրիօթիք 150, Րուայեալ 500։

—Կը լսենք թէ Բաթրիօթիք Ընկերութեան ներկայացուցիչ Պ. Լուսարց և Լէ Բրօվէնս Բէյնի Ընկերութեան ներկայացուցիչը Արշակ էֆ. Ունճեան այսօր իրենց վճարումները ընելու սկսած են։

—Շաբաթ գիշեր ժամ 4ուկէսին Ղալաթիոյ Եիւքսէք Գալտըրըմ Թէւթէնճայի դիմացը գլխարկավաճառ Սբանի խանութէն հրդեհ ծագելով թէ՛ այդ շէնքը և թէ կիցը գտնուած կաւագործի մը խանութը ու վրայի յարկը այրեցան։ Վնասուող ընկերութիւններն են. Պալուազ 500 ոսկի, Պալքան՝ 500, Կարտիան՝ 200, Փէնիքս 150, Պուլկարիա 30։

—Նոյն գիշերը ժամ Տուկէսին Տոլապ Տէքէ ճատտէսի փայտաշէն խանէ մը, հրդեհ ծագելով այրեցաւ տակի երեք խանութներով և կիցը գտնուած երեք խանութներով, փուռով մը և տունով մը։ Յղի յոյն կին մը և տղայ մը այրեցան։ Խանութները և փուռը ապահովագրուած էին։ Վնասուած Ընկերութիւններն էին. Ֆէնիքս 600, Իւրպէն 300, Լանքաշըր 100, Իմփէրիալ 100։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԱՅՍ. ՅՈԲԵԼԵԱՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ Ի ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏ

Ինչպէս ծանուցած էինք, Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 25ամեայ տարեդարձին և կայս. յոբելեանին առթիւ շաբաթ օրը Պատրիարքարանի մէջ կատարուած հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններէն ետքը, Ս. Պատրիարքը՝ իր հետ ունենալով Երէցեան Տ. Գէորգ և Այվազեան Յովսէփ եպիսկոպոսները, ինչպէս նաև Պատրիարքարանի գործակատար Տ. Ներսէսեան Տիգրան էֆէնտին, կայս. պալատ գնաց և Յունաց, Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքներուն, Պուլկարաց էկզարքին, Հայ-բողոքականաց ազգապետին և հոգեւոր միւս պետերուն հետ՝ պատիւ ունեցաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայութեան ընդունուելու, և այս առթիւ արժանացաւ կայս. մեծարանաց։ Ունկնդրութիւնը տեղի ունեցաւ Շալէ Քէօշկին մէջ։ Յունաց Պատրիարքը իբր երիցագոյնը հոգեւոր պետերու, յանուն բոլորին բանախօսութեամբ շնորհաւորեց Ն. Կ. Վեհափառութեան Գահակալութեան 25ամեայ տարեդարձը և ամենուն կողմէ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեանը համար։ Մեծ Լօղօթէթ Արիսթարքի պէյ թրքերէնի թարգմանեց Պատրիարքին այս բանախօսութիւնը։ Վեհ. Սուլթանը յայտնուած շնորհաւորութեանց համար իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնեց, աւելցնելով միանգամայն թէ՝ գոհ է բոլոր հոգեւոր պետերու հաւատարմական զգացումներէն, և հրամայեց Իր կայսերական բարեւները հաղորդել Իր հաւատարիմ հպատակներուն։

—Կայսերական ունկնդրութեան աւարտելէն ետքը, Ս. Պատրիարքը այցելութիւն տուաւ Պալատական բարձրաստիճան պաշտօնատարներու։

—Վեհ. Սուլթանին յոբելեանին առթիւ, շաբաթ օրը, Պատրիարքարանը, Երուսաղէմատունը, Մայր վարժարանը, Կէտիք-Փաշայի վարժարանը, Ազգ. Հիւանդանոցի բոլոր շէնքերը, Խասգիւղի Գալֆաեան Որբանոցը, Սուքիասեան Տ. Մեսրոպ և Զամչեան Տ. Բարթուղիմէոս արքեպիսկոպոսներու տուները շքեղապէս լուսազարդուած էին։

—Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս Ճէվահիրճեան շաբաթ օրը նախագահեց Պատրիարքարանի մէջ տեղի ունեցած շնորհաւորական բարեմաղթութեանց։ Ներկայ էին Նորագարձ Իմմանուէլ վարդապետ Պալեան, քահանաներ և Մայր Եկեղեցւոյ Թաղական Խորհուրդը։ Մայր վարժարանի աշակերտները Վեհ. Սուլթանին ձօնուած երգեր երգեցին, և հանդիսաւոր թափօրով ուղղուեցան Գումգաբուի Նիզամիէ զօրանոցը ինչպէս նաև պահականոցը, ընկերակցութեամբ քահանաներու և Թաղական Խորհրդոյ անդամներու։

—Գում-Գաբուի Թաղ. Խորհրդոյ անդամները շնորհաւորական այցելութիւն տուին Գում-Գաբուի Ա. Քոմիսէրութեան և Կէտիք Փաշայի Թաղ. Խորհրդոյ անդամներն ալ տեղւոյն պահականոցին։

—Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Իր Բարձր գոհունակութիւնը յայտնել՝ Իր Գահակալութեան 25ամեայ յոբելեանին առթիւ Ս. Պատրիարքին կողմէ մատուցուած Տիֆլիսի Թաշի մանրանկար կոթողիկին համար։ Վեհ. Սուլթանը այս առթիւ բարեհաճեցաւ Ուլայի Բ. աստիճանը շնորհել Պատրիարքարանի Ա. Գործակատար Տիգրան էֆ. Տ. Ներսէսեանի, որ կայս. պալատ տարած էր Ս. Պատրիարքին յիշեալ նուէրը։

—Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս եպիսկոպոս Յովակիմեան շաբաթ օրը կայս. պալատ երթալով՝ մատոյց Վեհ. Սուլթանին Յոբելեանին առթիւ պատրաստուած ուղերձը։

—Բարթուղիմէոս արքեպիսկոպոս Զամչեան և Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս ալ շաբաթ օրը, կայս. Յոբելեանին առթիւ ուղերձներ մատուցին՝ իբր Նախկին Տեղապահներ։

—Հայ Հռոմէականաց Պատրիարքարանին մէջ շաբաթ օրը գոհաբանական հանդիսաւոր աղօթքներ կատարուեցան կայս. յոբելեանին առթիւ։ Հանդէսին կը նախագահէր Պատրիարք Էմմանուէլեան արքեպիսկոպոս, շրջապատուած Պատրիարքական փոխանորդէն, և բազմաթիւ եկեղեցականներէ ու աշխարհականներէ։

—Շնորհաւորական մաղթանքներ կատարուեցան նաեւ Բանկալթիի Ս. Յակոբ հիւանդանոցին մէջ։

Երէկ, Օրթաքէօյի եկեղեցւոյն տօնախմբութիւնը ըլլալով, Մանկունի Տ. Վահրամ եպիսկոպոս պատարագ մատոյց և այդ առթիւ հանդիսաւորապէս օծեց Խաչ մը՝ զոր Թաղին մէջ բնակող Շալին Գարանիարցի Խաչիկ անուն անձ մը նուիրեր է իր Արբունէ կնոջը հետ։ Յիշեալ կինը, որ նիւթական դիւրութիւններէ զուրկ է, այդ նպատակաւ իր զարդերը ծախեր է։

—Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս արքեպիսկոպոս այսօր իր պաշտօնատեղին կը դառնայ։

—Պատրիարքարանի արձանագրութեանց դիւանին տեսուչ Մելիքեան Մկրտիչ էֆ. ուրբաթ իրիկուն մայրաքաղաքս դարձաւ Նիկոմիդիայէն։ Մելիքեան էֆ. հինգ հազար գրուշ միայն գանձեր է Մուգաթայի տուրքէն։

—Հալէպի Հայ-Հռոմէականաց Առաջնորդ Աւետիս Արքեպիսկոպոս Թիւրքեան վախճաներ է նոյն քաղաքին մէջ. Հանգուցեալը միշտ հիւանդագին վիճակ մը ունէր։ Թիւրքեան Սրբազ. կարեւոր տեղ մը գրաւած էր Հայ-Հռոմէական կղերին մէջ։ Տակաւին երիտասարդ էր գրեթէ ու կրնար դեռ օգտակար ըլլալ իր հասարակութեան. Վեց-եօթը լեզուներու տեղեակ էր։ Թիւրքեան Արքեպիսկոպոս 1845ին ծնած էր Պէյրութի մէջ, ուր նախնական կրթութիւնը առնելէն ետքը՝ Զմմառի վանքը մտաւ և ատեն մը հոն մնալէ ետքը Յիսուսեաններու վանքը անցաւ, ուր կատարելագործեց իր ուսումը։ 1871ին քահանայ ձեռնադրուելով՝ Եգիպտոս ղրկուեցաւ։ 1890ին Մարաշի Թեմին վրայ եպիսկոպոս ձեռնադրուելով հոն առաջնորդ եղաւ։ Մէկ քանի տարի առաջ միայն Հալէպի առաջնորդ նշանակուած էր։

—Գոհութեամբ կը լսենք թէ Վեհ. Սուլթանը Գ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհեր է առեւտրական ծովային դատարանին Նախագահ Գաբրիէլեան Գաբրիէլ, և Բերայի նախնական դատարանին հարցաքննիչ դատաւոր Թորոսեան Յովհաննէս էֆէնտիներու, ի վարձ իրենց բարւոք ծառայութեանց։ Մեր շնորհաւորութիւնները կայս. այս նոր շնորհներուն առթիւ։

—Ցաւով կը լսենք թէ ծանօթ տպագրիչ Զարեհ էֆ. Ստեփանեան որ Սթամպուլ լրագրին գրաշարական մասինը կը վարէր, մեռեր է Գրնալի կղզին մէջ։ Հանգուցեալը որ լաւ Փրանսագէտ էր, երբեմն կը հրատարակէր Կազէթ տ'Օրիան Թերթը։

Հեռագիր

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԵՐԼԻՆ, Սեպտ. 1.— Գերմանական Թնդանօթակիր մը օգոստոս 31ին Ամոյ հասաւ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ծերծովակալ Ալեքսիէֆ օգոստոս 23 թուականով կը հեռագրէ Թաքուէն.— Զօրավար Լինեվիչ օգոստոս 19 թուականով Բէքինէն կը հեռագրէ թէ միջազգային զօրքերը, հրամանատարներուն միջեւ կատարուած համաձայնութեան մը հետեւանքով, այս իրիկուն միջնաքաղաքը մտան։ Դպաստանին հարաւային մասին մէջ Պոքսըրներ կը գտնուէին տակաւին։ Ռուս ջոկատ մը առանց կորուստ ունենալու միջնաքաղաքը առաւ։

ՇԱՆԿԱՅ.— Կը ծանուցուի թէ կայսրը ու մայր կայսրուհին Թայյանֆու կը գտնուին, որ Շանսիի մայրաքաղաքն է։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Արտաքին գործոց պաշտօնատունը Ռուսիոյ յայտարարութիւնները կը հրատարակէ որով ռուս կառավարութիւնը կ'ըսէ թէ մտադրութիւն չունի հող ձեռք բերել Չինու մէջ։ Ռուսիա հրամայած է իր դեսպանին Չինէն մեկնիլ, նաև իր զօրքերը Չինէն քաշել։ Միացեալ Նահանգները Ռուսիոյ ծանուցագրին պատասխանած են թէ կը հաւանին Ռուսիոյ առաջարկութեան և կը յանձնարարեն միջազգային զինուորները քաշել Բէքինէն։ Զրոյցի մը նայելով, Փրանսա հաւանութիւն յայտներ է այս առաջարկութեանց։

ԹԱՔՈՒ.— Բէքինի աւարառութիւնը կը շարունակուի։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Պաշտօնաթերթը զեկոյց մը կը հրատարակէ, որուն մէջ ըսուած է թէ Զարին հրամանով, կոմս Լամստորֆ Ռուսիոյ տրտասահմանի իր ներկայացուցիչներուն հեռագիր մը ուղղած է յայտնելով թէ Ռուսիա Չինու մէջ իր նպատակին հասած է, այն է Բէքինի դեսպանատանց պաշտպանութիւնը։ Երկրորդ նպատակն էր օրինաւոր կառավարութիւն մը հաստատել, սակայն կայսեր ու մայր կայսրուհիին և արտաքին գործոց Խորհուրդին անդամներու մեկնումը Բէքինէն՝ կացութիւնը ծանրացուցած է։ Ռուսիա ասկէ զատ ո՛ և է նպատակ չի հետամտեր Չինու մէջ։ Իր զօրքերը Մանչուրիայէն այն ատեն միայն պիտի քաշէ երբ բարեկարգութիւնը վերահաստատուի։ Ռուսիա կը հակառակի երկնային կայսրութեան բաժանումին։ Բէքինի մէջ օրինաւոր կառավարութիւն մը հաստատուելուն պէս, Ռուսիա լիազօր պատուիրակներ պիտի կարգէ բանակցութեանց սկսելու համար։ Ռուսիա շահախնդրական ծրագիրներ չունի բնաւ և կը յուսայ թէ միւս կառավարութիւններն ալ պիտի հետեւին իրեն։

—Բէչիլիի ռուս զօրքերուն հրամանատար զօրավար Լինէվիչ հրաման ստացեր է, Բէքինի ռուսական դեսպան Պ. Կիրսի, ռուսական հպատակներուն ու զօրքերուն՝ դէպ ի Թիէն-Ձին մեկնելուն համար պատրաստութիւններ տեսնել։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռիւթէր կ'իմանայ թէ Տէրութեանց միջեւ կարծեաց փոխանակութիւնը կը շարունակուի Չինու մէջ գործողութեանց մասին։ Եւրոպական դահլիճները համամիտ են Ռուսիոյ առաջարկին, այն է միջազգային զօրքերը Բէքինէն ետ քաշել, խաղաղութեան բանակցութիւնները դիւրացնելու համար։ Այս առաջարկը հաւանօրէն պիտի ընդունուէր և Լի-Հունկ-Ձանկ ալ միջնորդ պիտի ընտրուէր, եթէ այս վերջինը կարենար ապացուցանել իր լիազօր ներկայացուցիչի հանգամանքը։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Նիւ-Եորք-Հէրըլտ կ'իմանայ թէ Անգլիա, Ռուսիա և Ճաբոն ընդունած են Միացեալ Նահանգներու առաջարկութիւնը ի մասին միջազգային զօրքերուն Բէքինէն մեկնելուն և Չինու հետ հաշտութեան բանակցութեանց սկսելուն։ Կը կարծուի թէ Գերմանիա և Իտալիա որոնք կը հակառակին Մ. Նահանգաց առաջարկներուն, միւս տէրութեանց միջեւ գոյացած համաձայնութեան հետեւանքով, պիտի հարկադրուին իրենց զօրքերն ալ քաշել Բէքինէն։

ՊԵՐԼԻՆ.— Մարէշալ Վալտէրսէ Ատէնէն կը հեռագրէ թէ փրանսական յածանաւակ մը հանդիպեր է ճամբան. Համակրական ցոյցեր փոխանակուեր են։

ԲԱՐԻԶ.— Ուաշինկթընէն այս առտու քաշուած հեռագիր մը կը հաղորդէր թէ Փրանսա իր հաւանութիւնը յայտներ է Ռուսիոյ առաջարկին՝ Բէքինէ զօրքերը ետ քաշելու մասին, սակայն Փրանսական կառավարութիւնը տակաւին չէ պատասխանած։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիա մերժեց Մ. Նահանգներու առաջարկը, Բէքինէ զօրքերը քաշելու մասին, մինչեւ որ վերջնական համաձայնութիւն մը գոյանայ Չինու հետ, Լի-Հունկ-Ձանկի խոստումները անբաւական ըլլալով։ Զօրավար Չէֆի կը պատրաստուի ձմեռը Բէքինի մէջ անցընել։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

ԼՈՆՏՈՆ.— Պէլֆասթէ Լորտ Ռոպերթսէ առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պօէրները 1800 անգլիացի գերի թող տուեր են։

—Լորտ Ռոպերթս պատերազմական պաշտօնատան կը ծանուցանէ թէ Պօէրները ցիր ու ցան եղեր են ամէն կողմ։

Այսօրուան

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ

ԲԱՐԻԶ, 2 Սեպտ.— Ըռքանի տնօրէնութիւնը՝ Վեհ. Սուլթանին յոբելեանին առթիւ՝ ժողովրդական մեծ հանդէս մը տուաւ Բարիզի մեծ Անիւին մէջ։ Հանդէսը շատ շքեղ էր։ Կէս գիշերէն ժամ մը առաջ ներկաներուն թիւը տասը հազարի կը հասնէր։

Պ. ՎԻԹԷ

ԲԱՐԻԶ.— Ռուսիոյ ելմտական նախարար Պ. Վիթէ Բարիզ ժամանեց՝ Արուեստահանդէսը այցելելու համար։ Պ. Վիթէի ուղեւորութիւնը ելմտական ո և է գործողութեան հետ առնչութիւն չունի։

Պ. ՖՈՒՌՕ

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.— Փրանսացի երկրախոյզ Պ. Ֆուռօ որ Քոնկոյէն ու Սահրայէն կը դառնայ, այսօր Մարսիլիա հասաւ։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ.— Բիշոն ընտանիքը այսօր հեռագիր մը ստացաւ Բէքինի փրանսական դեսպան Պ. Բիշոնէն։

ԼՈՆՏՈՆ.— Չինացիները կը յարձակին միջազգային զինուորներուն վրայ Բանկչաւի մէջ։ Երկու կողմէն ալ ահագին կորուստ տուին։

—Հաւանական կը նկատուի թէ Չինկ իշխանը Չինու խնամակալ կարգուի։

—Ռուս զինուորները կը շարունակեն իրենց յաղթութիւնները Մանչուրիոյ մէջ։

ԲԱՐԻԶ.— Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատարներուն կարծիքին նայելով, կա՛մ միջազգային զինուորները Բէքինէն պիտի մեկնին և կամ Չինու մասին Տէրութեանց միջեւ եղած դաշնակցութիւնները պիտի խզուին։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.— Պատէն Բօուէլ զօրավարը յաղթեց Կրոպլէր զօրավարին։ Կը կարծուի թէ Պատէն Բօուէլ զօրավարը Բրէթորիա վերադարձած է։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 2 սեպտ.— Ռուսիոյ պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ Բէքինի ռուսական դեսպանին օգոստոս 20 թուական մէկ հեռագիրը ծանուցանող թէ Չինկ իշխանը խնամակալ կարգուեր է։ Այդ լուրը մինչեւ հիմա չհաստատուեցաւ։ Իշխանը պատրաստ է Բէքին վերադառնալ՝ բայց կ'ուզէ որ Տէրութիւնները երաշխաւորեն իր ազատութիւնը։ Տէրութիւնները մտադիր են առաջարկել դեսպանական մարմնին երեք անդամին՝ հրաւիրել Չինկ իշխանը որ Բէքին երթայ, տագնապին լուծման օգտին համար։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՌԷՑՖՈՆԹԱՅՆ.— Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր երէկ յառաջացաւ 14 մղոն դէպի Լիտէնպուրկ տանող ճամբուն վրայ, և անցաւ Քրոքոտիլ գետը։

ԺԱՆՏԱԽՏ

ԿԼԱՍԿՈՎ.— Ժանտախտէ բռնուած կին մը մեռաւ. ատոր մայրը նոյն ախտէն վարակուեցաւ։ Ութսուներեք հոգի բժշկական հսկողութեան տակ կը դրտնուին։ Ժանտախտէ մեռած երկու մարդու դիակները այրուեցան։ Ամենախիստ միջոցներ ձեռք առնուեցան։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Այսօր ընդհանուր բարձրացում կայ Թուղթերուն վրայ։ Օսմ. և Անգլիական քոնսոլիտէները, երկաթուղին, Թրանսվալը, ամէնքն ալ բաւական վրայ դրած են։

Այսօր Օսմ. Քոնսոլիտէին գինը կտրօնը զեղչուած վիճակի մէջ նշանակուած է Ղալաթիոյ Սակարանի հետեւեալ ցանկին մէջ։ Վեցամսեայ, այսինքն սեպտեմբերի կտրօնը զեղչուած է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	05
Ամէնէն բարձր գին	»	25	05
Ամէնէն վար գին	»	25	03 ½
Րումէլի Երկթ. գոց.	Ֆր.	109	25
Ամէնէն բարձր գին	»	109	37 ½
Ամէնէն վար գին	»	109	25
ԲԱՑՈՒՄ 21 Օգոստոս			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	24	28
Րումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	110	37 ½
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ ՕՑՕմ.		6	34
Սօս. ՕՑ. Շանժ է Վալէօռ		6	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	18
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	50
» Ժուիսանս		210	—
« պարտամ.		480	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		464	—
Թրանսվալ		78	50
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	108	22 ½
» » » չէք	»	109	—
Բարիզ » »	Ֆր.	23	11 ¼
» » » չէք	»	23	—
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	68
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	22	10
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 Փրանքնոց	Ղրշ.	87	19
Անգլիական ոսկի	»	110	04
Բօլ Էմփէրիալ	»	90	—
Քրիմիջ	»	51	03
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	100	—
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	63

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 1 Սեպտեմբեր			
Անգլիական Քոնսոլիտէ		99	—
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.		—	—
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. բաց.		22	87
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. գոց.		22	87
Օսմանեան Պանքա		11	50
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		38	—
» Մօնօբօլ		42	—
Պուլկարական 1888		80	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		103	75
Տօմէնիալ		103	50
Թրանսվալ		3	18
Այտըն երկաթուղի		10	—
Փոխառութիւն		25	370
ԲԱՐԻԶ, 1 Սեպտեմբեր			
Փրանս. Ռանթ 3 %		101	5
» » 3 ½ %		102	40
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	45
) գոց.	»	23	45
» » » Բ.	»	—	—
« « « Դ.	»	25	92
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	540	—
Օսմանիէ	»	435	—
Րումէլի երկաթուղի	»	111	75
Օսմ. մաքսատուն	»	510	—
Օսմ. Ռէժի	»	321	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	494	—
Քրէտի Լիոնէ		1131	—
Իտալական Ռանթ	»	93	90
Պորթուկալեան Ռանթ	»	73	62
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	82	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	165
[illegible]	»	3	—
ՎԻԵՆՆԱ, 1 Սեպտեմբեր			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	242	20
Րումէլի Երկաթուղի	»	106	—
Օսմ. Ռէժի	»	289	—
ՊԵՐԼԻՆ, 1 Սեպտեմբեր			
Ռուպլի	»	216	12
Րումէլի երկաթուղի	»	108	10
Անատ. երկթ. պարտամ.	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	275

ՍԳՈԴԻ ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱՆ

Կ. Պոլիս, 18 սեպտ. 1888

Պարոնայք Սգոդ եւ Պոուն,

Ցորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոդի օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլաջին եւ անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս համոյ եւ յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօրու ձկան իւղէն եւ կը յանձնարարեմ զայն։

Տր. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ միւպայաա օլընաճագ պին չուվալ իքինճի [illegible] պէյ եիւզ չուվալ իւչիւնճի [illegible] Թագլիտի [illegible] իքինճի [illegible] կիւնիւ գարարը [illegible] եւմի [illegible] բէրշէմպէ կիւնի սաաթ օնա գատար [illegible] Խազինէի ճէլիլէի միւշարինիլէյհայա կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 1—3

ՈՒՄՈՒՐՃԱՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

COGNAC OMOURDJA
EXTRAIT DE VIN PUR
KONIAK OMOYPAZA
ΕΞ ΑΓΝΟΥ ΟΙΝΟΥ

MEDAILLE EXPOSITION
BRUXELLES 1897

Ումուրճայի Գործարանը որ Պրուքսէլի Արուեստահանդէսին շքադրամ ստացած է, չուզեր իր անարատ ու լաւ արտադրութեանց համար քիչ ատենուան մէջ ստացած վարկը ուրիշ գործարաններու պէս ճշմարտութեան հակառակող յայտարարութիւններով հռչակել. միայն սա լուրջ ճշմարտութիւնը կը ներկայացնէ անոնց որ հոգածու իրենց առողջութեանը:

«Ստորագրեալներս կը յայտարարենք թէ ուշադրութեամբ քննած ենք Ումուրճայի օղարանին գործարանին արտադրութիւնները որոնք 1897ին Պրուքսէլի Արուեստահանդէսին շքադրամին արժանացած են: Արդարեւ գործարաններու մէկ քանի արտադրութիւնները միայն եթէ քննուին, արդիւնքը շատ սահմանափակ կ'ըլլայ. բայց նկատողութեան առնելով Հանրային Պարտքի վարչութեան ծանուցագիրները թէ Ումուրճայի Գործարանին արտադրութիւնները անարատ գինիներէ շինուած են, նաեւ նկատողութեան առնելով այն պարագան թէ նոյն վարչութիւնը լուրջ ձեռնարկներ կ'ընէ իր հասոյթները ապահովցնելու համար, կը հաստատենք թէ նոյն Գործարանին բոլոր արտադրութիւնները անարատ գինիէ շինուած են. հետեւաբար տուինք ներկայ վկայականը.»

Վեհ. Սուլթանին քիմիագէտներէն
Թոնկոլսքի, Սինկրոս ու Տոքթ. Ծանճի

Այդ արտադրութիւնները ա՛րդար ըլլալուն համար զինուորական հիւանդանոցներու մէջ կը գործածուին:

Վաճառուած տեղերը.— Ընդհանուր կրդեոնատեղի Ղալաթիա Քարանթինա փողոց թիւ 4, Էվտոքիոս էֆ. Թուրսաճօղլու և Պոլիս Հասըր Իսկէլէսի Նիքոլաքի էֆ. Կէվէնճիօղլու: Դիւրութեան համար մեծ ու փոքր ամաններու մէջ ալ կը ծախուին: Օղիներուն գինն է օխան 10 ղրշ. 4 ու 7 տարուան գոնեաքներուն՝ 13. 6 ու 9 տարուան գինիներուն՝ 3: Կը ծախուին նաեւ Պոլիս կամուրջին գլուխը Սուրէնեան վաճառատունը, Լանկա, Թոփուճալը մէյտան ձեթավաճառ Պիրեաքօի վաճառատունը գին 4 ղրուշի: Սիրքէճի՝ Հանրային Պարտքի վարչութեան նախկին շէնքին մօտ Միլաս: Հասըր Իսկէլէսի ծխախոտի մաքսատան մօտ՝ Զիրոնկէլոս: Պոլիս Պալըք Բազար Բէնիրճի փողոց՝ Եորկի Բաղքալիտիս: Ղալաթիա՝ Քօօբէրաթիվ Ընկերութեան վաճառատունը: Ղալաթիա Սանտըգճըլար՝ Քոսթի Միքօ, Խարաճճը փողոց՝ Միխալաքի Թէէրիտ ու Քիրլէքճիլէր՝ Եանի Զօթթօուլօ: Բերա Մեծ Փողոց Անատոլու խան Գաւրիկ Սիմոնեան և Շիշլի Օսման Պէյ գաղինոյին հանդէպ Բէրիքլի Վլիխատի: Նաեւ բոլոր նպարավաճառներու, դեղարաններու, հանրային պարտէզներու մէջ և Վոսփորի ամէն կողմերը:

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան, մայրերը անոնց լաւ սնդարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, քանզի, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղուն սնուցանելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք: Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու գննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է: ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԸ շօքօլայի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սնդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ոժիտան, կ'աճին, կը կայտառնան, շուտ մը ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն:

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆօսֆաթին Ֆալիէռով մեծցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարմին ունեցած են ապագային:

Ամէն հասակի անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը: Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նրճարներ, որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կու տայ:

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԸ կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ

2—26

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսունըրոյ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու: Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ Մուխթար Եակոբ աղայի տունը:

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տրք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանճի զարեչյատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ:

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ:

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ Թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն:

Ե. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին:

Ծանօթ.— Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ !! 197

ՍԻՆ ԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ., պողպատեայ տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ:

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է:

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ, Շիշլի ճամբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց:

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին եանը. Թրամվայի կայարանին դիմաց:

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց թիւ 13.

ՎԵՆՍԱՆ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲԺԿԱ. ԵՒ ԱԿՆԱԲԺԿԱ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Ճէլալ Պէյ խանի քով, թիւ 1.
Ջիֆտէ Սէրէր մաղազասը

Յիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական և վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը վաճառուին, Ամէն տեսակ կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիչներ (գասըգ պաղը), տեսակ տեսակ գրեխներ (շիրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրոզգօբ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, Նոր տեսակ ոսկի ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ: Գիները խիստ աժան:

Լ'ԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.

1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 380 միլիոն.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Կոմս Լէոնէն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ.
» Թէօտոր Հէնեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօնօս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Ֆոլտէն Նաքօ, » » »
» Անթուան Բոքքէլ տ'Օսթէն.
Բէնոսր Բօնձէն
Ժան տը Վէնքհէյմ-Ինկէնհեյմ

Կառավարութեան Քոմիսէր
Գ. ԺԱՆ ՄԻՒԻԹ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլու տուն:
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ Իթալիէնի անկիւնը):

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ:

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 225 ՄԻԼԻՈՆ Փր.: Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 5,503,000,000Փր.: Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 545 միլիոն:

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը: ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձման թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արհեստի, բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն: Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կանխաւ ապահովագրութեան մուրհակին մէջ: Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ: Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըրած բոլոր մասնավճարներով, ինչպէս նաեւ ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով: Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. ՌԻ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ.-Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
192
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլի և Արեւելից մէջ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքդօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Արմէնեան	10500	Լեսիքշիրն	3500
Սէսդրիան	10500	Սըրժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Կօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պօսթօնիան	8000	Ալզաշիրն	2500
Վիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինհօ	900
Վալօնիան	3700	Օբօրթօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ հին տեղը մաքսատան
600

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլէ, Գլազգօյէ, Մանչէսթրէն ու Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3700	[illegible]	3500
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռէյֆօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

ՀԱՄԲՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	27 000.000
Պահեստի դրամ	»	52.002.500
Տարեկան հասոյթ	»	70.339.912

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէ մթերանոցն բնակութիւններ և անոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագներով: 514

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլ

ԳԱԲՈՒԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ. Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիտիս խան. 20 21 2

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1900 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) կիրակիէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 222 խառն Առտու ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 221 խառն Իրկն. ժ.	վ.
10	25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	1	25
11	7	» Կէօքճէ քըշըք »	12	45
12	5	» Սապանճը բունար »	12	3
12	59	» Ալաեունտ »	11	7
1	41	» Չէքիւրլէր »	10	24
2	37	» Տէօյէր »	9	32
3	6	» Ինսանիյէ »	8	50
3	30	» Համամ »	8	23
3	44	» Կայլիկէօլ համամ »	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7	43
5	11	» Պէօյիւք Զօպանլար »	6	50
6	4	» Չայ »	6	3
6	53	» Իսհագլու »	5	12
7	17	» Եասսըան »	4	45
7	46	» Աք շէհիր »	4	23
8	18	» Ազգլի քէօյ »	3	45
9	—	» Չավուշճը քէօյ »	3	7
9	38	» Իլկին »	2	35
10	25	» Գատըն-Խանը »	1	43
11	18	» Սէրայ-Էնի »	1	1
11	50	» Մէյտան »	12	23
12	52	» Բունար-Պաշը »	11	18
1	30	ժմ. Գոնեա մկն.	10	30
Իրկն.			առտ.	

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ. 34 խառն Առտու ժ. վ.	Թ. 36 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ. 31 խառն Առտու ժ. վ.	Թ. 33 խառն Իրկն. ժ. վ.
10 55	7 35	մկն. Քարաքէօյ Կամուրջ ժմ.	3 50	11 30
11 20	8 —	ժմ. Հայտար Փաշա մկն.	3 25	11 5
11 45	8 17	մկն. ժմ.	3 13	10 50
12 52	9 30	ժմ. Բէնտիք մկն.	1 58	9 34
1 —	9 38	մկն. ժմ.	1 50	9 24
1 26	10 5	» Թուզլա »	1 27	9 2
1 49	10 34	» Կէպզէ »	1 4	8 42
2 13	11 —	» Տիլ Իսքէլէսի »	12 29	8 9
2 24	11 13	» Թավշանճըլ »	12 17	7 59
2 43	11 34	» Հէրէքէ »	12 5	7 47
3 4	12 —	» Եարըմճա »	11 32	7 20
3 18	12 17	» Թիւթիւն Չիֆթլիք »	11 14	7 5
3 29	12 30	» Տէրինճէ »	11 3	6 56
3 43	12 48	ժմ. Իզմիտ մկն.	10 45	6 40
4 5	— —	մկն. ժմ.	— —	6 18
4 42		» Պէօյիւք Տէրպէնտ »		5 42
5 14		» Սապանճա »		5 12
5 41		» Ատա Բազար »		4 54
6 28		» Կէյվէ »		3 58
6 54		» Աք Հիսար »		3 32
7 29		» Մէքէճէ »		3 3
7 59		» Լէֆքէ »		2 29
8 37		» Վէզիր Խան »		1 51
9 20		ժմ. Պիլէճիք մկն.		1 11
9 35		մկն. ժմ.		1 —
10 45		» Քարաքէօյ »		12 10
11 29		» Պօզէիւք »		11 34
12 22		» Ին Էօնիւ »		10 57
12 54		» Զուքուր Հիսար »		10 24
1 35		ժմ. Էսկի Շէհր մկն.		9 45
Իրկն.				առտ.

Պէտք պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

CHles FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS
534

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իբօֆօսֆիթը: Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ: Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ:

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով:

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱԻՐԼ 531

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլէ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիքիօ	1735
Արիօսգօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սըէրօ	1200
Գօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրատիօ	3600	Մօնտէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Բրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Բրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Բըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գայրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրքինօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրաթօ	1841	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլփինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գագօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչեսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Ռինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 7ին:

Լօրէնզօ շոգենաւը. նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 12ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար:

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET D
COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Ա 22 4 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Գ 23 5 Իզմիր, Բիրէ, Սելանիկ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ ... յով Աղեքսանդրիա, Բէյրութ-Եաֆա, Յաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս:
Ե 24 6 Օտեսա ժամը 9ին միջօրէէն առաջ
24 6 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ և Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի
Ուրբ 25 7 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԹԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՕՏԵՍՈՒԱՅ ՇՈԳԵՆԱՒԸ
Սեպտ. 3ին Սիւէֆասի, Անատոլուի կող
ՏԵՍՆՈՒՄՆԵՐ
Սեպտ. 4ին Սիւէֆասի, Մարսիլիա:

Տոմսակ ուղղակի Բարիզի համար: Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2րդ կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարափին վրայ: 516 Թ. ՌԸՔՈՒ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Որոնք ... Լիվերփուլ և Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք
Ումպրիա	7718	Փօնիիա
Էդրուրիա	7718	Սամարիա
Սէրվիա	7391	Մարաթօն
Ուլթօնիա	7268	Ալգաս
Բավոնիա	5587	Սարակոսա
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա
Կալլիա	4309	Բալմիրա
Սիթիա	4557	Թրինիտատ
Ալէբբօ	2143	Մորոքքօ
Քէտար	1876	Քամբանիա
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա
Գադալոնիա	4845	

Դիմել առ ԺՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթճի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալ
Բիա, Քարա Մուստաֆա փողոց 255

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՐԵԱՆ